www.svoboda-news.com

РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
("LIBERTY")
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, мані-ордера і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., второк 28-го серпня 1917. Ч. 101. VOL. XXV. JERSEY CITY, N. J., Tuesday, August 28, 1917. No. 101.

КОНГРЕС В МОСКВІ РОЗПОЧАВ СЯ.

„РОСІЯ ПЕРЕХОДИТЬ ТЕПЕР ДОБУ СМЕРТЕЛЬНОЇ НЕБЕЗПЕКИ" -- ЗАЯВИВ КЕРЕНСЬКИЙ.

Німецькі війска віддалені від Риги всего 23 милї.

ІТАЛІЙЦІ ПОЛОНИЛИ ДОТЕПЕР 23.000 АВСТРІЙЦІВ, -- АВСТРІЦІ 8.000 ІТАЛІЙЦІВ.

В РОСІЇ.

Надзвичайні національні збори в Москві розпочали ся.

МОСКВА, 26. серпня. — **Нині о годині 3-тій пополудни розпочали ся надзвичайні національні збори, скликані провізоричним правительством в цїли вишукання средств і способів, щоби поправити теперішне критичне положене Росії.**

В місті панує святочний настрій.

Помимо однодневного страйку, який зарядили були большевики, в місті панує спокій. Декуди провідники большевиків робили проби уладити демонстрацію і в тій цїли промовляли на улицях, але без успіху. Сама товпа до сього недопускала.

Щоби недопустити до безпорядку, видано дуже строгі заряджена.

Будинок, в котрім відбуваєть ся конгрес, є окружений кордоном жовнірів. Жовнірів, яких призначено до сторожи, покликано з найпевнїйших полків; до сеї служби покликано також кадетів, кандидатів на офіцирів. Таксамо пивницю оперового будинку стережуть жовнїри з наїженими багнетами.

Керенський і прочі члени кабінету займили місце на сценї. В колишній царській льожі засїли ген. Алексїєв, ген. Брусілов і инші військові достойники. Ген. Корнїлов не був на отвореню, але має прибути завтра рано.

„Росія переходить тепер добу смертельної небезпеки" — заявив Керенський.

Конгрес отворив президент кабінету, Керенський, виголошуючи півторагодинну промову. Керенського витано гучними оплесками. Його витали передвісїм представники демократичних організацій і члени кабінету. Але також і члени думи та делегати московських промислових організацій витали сердечно великого провідника Росії.

У своїй промові сказав Керенський між иншим:

„Помиляють ся ті, котрі думають, що наспіла пора, аби багнетами знищити революційну силу. Нехай вони стережуть ся, бо наш авторітет є опертий на неограниченім довірю народа і на мілїонах жовнірів, які боронять край перед нападом Нїмців.

„Провізоричне правительство є переконане, що всі ви, котрі нині тут прибули, забули на все і маєте перед очима обовязок супроти держави і революції. Правительство є тої гадки, що може сказати правду в очи не лише нашим приятелям, але також ворогам — тим ворогам, котрі нищать нашу армію, і тим з нас, котрі ждуть на хвилю, щоби кинути ся на свобідний російський нарід. Ще раз повторюю вам, що з нічого не буду закривати. Ми перший раз зійшли ся разом, щоби поговорити отверто, щоби представити вам величезну відповідальність, яку ми помимо всїх тяжких ударів на собі держимо.

„Горожани! **Край переходить тепер добу смертельної небезпеки.** Більше говорити не хочу. Ви всї се добре знаєте. Ви всї розумієте велику задачу, яка на вас тяжить: бо боротьба з могучим, завзятим і зорганізованим ворогом вимагає великих жертв, самовідреченя, глибокої любови до краю і забути внутрішних незгодин. На нещасте не всї зложили се на жертвеннику своєї вітчини, яка є знищена війною, і роблять критичне положене краю ще небезпечнїйшим.

„В нашім політичним житю розкладовий процес є ще гірший, а його наслїдки є такі, що деякі національности, що жиють в Росії, не хочуть видїти свого щастя в тісній злуцї з матерним краєм, але в стремлїнях, які мають на цїли відорване від Росії.

„Дальше лунали ся ганебні події на фронті, коли російські війска, забуваючи на свій обовязок супроти свого краю, без опору уступали перед ворогом і в сей спосіб кували нові кайдани деспотизму для свого народа. Ми впали так низко, бо ми не можемо висвободити ся від нещасного старого режіму, який ми ненавиділи, але перед ним зі страху корили ся.

„Ті, котрі колись дрожали перед правительством автократів, нині відважно маширують проти нинїшного правительства з оружем в руках. Вони повинні однак памятати, що наша терпеливість має свої границї та що ті, котрі перетягнуть її границї, будуть мати до діла з правительством, яке викличе в них спомини з часів царського режіму. **Будемо немилосерні, бо ми є переконані, що лише найвисша власть може запевнити ратунок держави.** Се є причина, задля якої я проти всяких змагань, щоби користати з нещастя Росії, енергічно буду виступати. Кождий такий ультимат предложу найвисшій власти, на чолї котрої стою".

Керенський заявив дальше, що руйнуюча доба революції вже минула і надійшла пора, щоби укріпити здобутки революції. Правительство відкинуло недавно з обурнем предложене в справі заключеня окремого мира. Перед кількома днями було знова змагане, яке було зверене проти союзників Росії. В імени великого російського народа зложено заяву союзникам, запевняючи їх про дальші дружні відносини.

Дальше згадав Керенський про нещасте Румунів, обіцюючи їм всяку поміч. Говорячи про подїї у Фінляндії, заявив, що оружем недопустить до скликаня сойму, який на приказ російського правительства зістав розвязаний.

Вкінци заявив Керенський, що правительство буде всїми способами старати ся недопустити, щоби максималісти на будуче могли шкідливо впливати на армію.

Росія має ще надію на надзвичайні національні збори в Москві.

ЛОНДОН, 24. серпня. — Очи алїянтів звернені тепер на Росію. Нїмецькі війска розпочали сильний наступ в напрямі Риги і російські рапорти признають успіхи Нїмців.

В російських урядових кругах говорить ся нині зовсїм поважно про перенесене столиці Росії з Петрограду до Москви. Всї вісти, які надходять з Росії, є дуже поважного тону, але положене не є ще безнадійне.

Російське правительсво і правительства алїянтів покладають ще велику надію на надзвичайні національні збори в Москві. На зборах має бути обговорене цїле внутрішне і воєнне положене Росії. Члени кабінету і головні команданти мають представити дійсне положенє Росії.

Головною цїлию зборів має бути утворене нового коаліційного правительства, яке було би дійсним представником цїлого народа і мало силу завести лад у нутрі держави і на фронті.

Большевики лагодять ся до боротьби проти Керенського.

МОСКВА, 24. серпня. — Бувший мешканець Ню Йорку і Бостону, **Володимир Лїчаков, є провідником большевиків, які виступлять з цїлою силою проти Керенського і провізоричного правительства на конгресї в Москві.**

Як доносять останні вісти, Володимира Лїчакова вибрано президентом партії большевиків. Лїчаков розпочав уже передконгресову аґітацію. Його товариші призначили для його охорони оружну сторожу. В театрі, в якім большевики під його проводом відбувають наради, позамикано ґалерії, бо ходила чутка, що їх противники готові кидати бомби.

Російські робітники протестують проти конгресу в Москві.

МОСКВА, 25. серпня. — **Робітничі юнїї заявили ся проти конгресу в Москві і зарядили на доказ протесту однодневний страйк.**

Провідники робітників вважають скликане конгресу в Москві за „протиреволюцію" і заявили, що для демократичних організацій є річию неможливою брати в нїм участь. Провідники робітників заявляють дальше, що цїлию конгресу є лише ввести в блуд маси. В многих фабриках відбувають ся окремі збори в цїли запротестовання проти конгресу.

Мінїмалїсти і соціялїсти-революціонери, які також противлять ся скликаню конгресу, відбули збори, на яких стверджено, що на конгресї в Москві не є заступлений нарід, і заздалегідь заповіджено, що ухвали конгресу не будуть мати жадної обовязуючої сили.

З огляду на велику опозицію, яка грозить конгресови, правительство зарядило, щоби будинок великого оперового театру, в котрім будуть відбувати ся засїданя конгресу, обставити військом.

Ґенеральний страйк на російських зелїзницях.

ЛОНДОН, 25. серпня. — Телеґрама з Москви до лондонської часописи „Таймс" доносить, що **на засїданю кабінету міністрів в четвер ген. Корнїлов зажадав, аби віддати зелїзниці під військовий заряд.** З огляду на небезпеку грозячого загального страйку на зелїзницях жадане ґен. Корнїлова буде правдоподібно сповнене.

На двох найважнїйших шляхах зелїзничі робітники ухвалили сейчас покинути працю. Однак опісля рішено здержати ся зі страйком, **бо на нарадї представників зелїзничих робітників в Москві ухвалено на всїх зелїзницях розпочати страйк рівночасно.**

Лише скорі і рішучі заряджена зі сторони правительства можуть запобігти грізній катастрофі.

Козаки обіцюють дати Керенському і ґен. Корнїлову всяку поміч.

ПЕТРОГРАД, 24. серпня. — **Рада козаків заявила на зборах, що козаки мають повне довірє до президента кабінету Керенського і ґен. Корнїлова, та що вони можуть кождої хвилї числити на їх поміч.**

На згаданих зборах обговорювано справу становища Ради робітн. і салд. депутатів, яка у своїм органі виступила остро проти ґен. Корнїлова, критикуючи його і жім і жадаючи усуненя ґен. Корнїлова. Рада козаків повзяла однак ухвалу, в якій заявила, що заряджена ґен. Корнїлова є розумні і конечні та що Рада робітн. і салд. депутатів не має права мішати ся у військові справи. Козаки заявили дальше, що ґен. Корнїлов є під теперішну пору одинокий муж, який може привернути лад в російській армії.

Москва буде столицею російської держави.

ВАШІНҐТОН, 25. серпня. — **Після урядовий вістий, які тут наспіли з Петрограду, російське провізоричне правительство зістало в дійсности приневолене покинути Петроград, дотеперішну столицю Росії.**

Урядове донесене подає, що причиною такого рішеня провізоричного правительства були **нїмецькі впливи в Петроградї і небезпека з приводу воєнних операцій, які розпочали на півночи нїмецькі війска.**

Урядова вістка наводить, що в Петроградї відкрито цїлий ряд заговорів, які мали на цїли довалити правительство і режім Керенського.

В департаментї для загр. справ панує переконане, що Москва позістане постійним осїдком російського правительства.

Заступник міністра війни уступив.

ПЕТРОГРАД, 24. серпня. — **Савінков, заступник міністра війни, уступив.**

Савінков уступив з приводу ріжниці поглядів в політичних і військових справах з Керенським.

(Савінков був в дійсности міністром війни, бо Керенський, хоч був міністром війни, був занятий иншими справами).

Нота Злучених Держав до Росії.

ВАШІНҐТОН, 24. серпня. — Американське правительство вислало нині ноту до Росії. Ся нота є відповідию на ноту російського міністра для загр. справ, Терещенка, з дня 3. серпня.

Американська нота звучить:

„Вповні доцїнюючи велику задачу, яку має сповнити провізоричне правительство при реорґанізації державного устрою і армії, і енерґію, з якою правительство усильно стараєть ся помимо нельояльности і спричиненої ворогами пропаганди удержати повне довірє Росії, президент витає дане провізоричним правительством запевнене, що Росія не дасть ся відвести жадними перешкодами від наміру, щоби доповадити війну до остаточної побіди.

„Не меньше тїшить президента заява правительства, що Росія, як і Злучені Держави, посьвятить всї свої війска і всї свої жерела, щоби сю цїль осягнути. При витривалости всїх союзних правительств не можна сумнївати ся щодо остаточного висліду війни.

„Прошу вас заявити свому правительству запевнене сердечної співучасти президента в несеню тягарів і в трудностях, які вони стрічає і які воно ще стрічати мусить, та висказати наше повне довірє, що з теперішної війни вийде відновлена Росія, основана на широких принципах демократії, свободи і рівности, права і справедливости.

Лєнсінґ".

Злучені Держави ухвалили дати Росії знова позичку в сумі 100 мілїонів.

ВАШІНҐТОН, 24. серпня. — **Американське правительство ухвалило уділити Росії дальшу позичку в сумі 1000 мілїонів долярів.**

Дотепер Росія одержала від Злучених Держав 275 міл. дол. воєнного кредиту. Останну позичку ухвалено після конференції, яку відбув російський посол Бахметев зі секретарем фінансів, Макаду. Російський посол просив о скору поміч, представляючи, що вже небавом російські пристани будуть покриті ледом і достава матеріялів для Росії буде неможлива.

Велика часть нової позички пійде на покрите закупна зелїзничих матеріялів. Щоби привести до якого-такого ладу зелїзничу систему в Росії, треба їй післати що найменьше 2.500 льокомотив, 10.000 зелїзничих возів і богато тисячів тон зелїзничих шин.

Російські зелїзниці в опланканім стані.

ПЕТРОГРАД, 24. серпня. — Головний управитель зелїзниць здовж боєвого фронту, Шуберський, представляє стан зелїзниць в Росії яко дуже критичний.

Якраз предложив він звіт інжинірському комітетови департаменту зелїзниць, в якім представляє браки і хиби, котрим треба як найскорше зарадити.

В останних пятьох місяцях, то є від вибуху революції, справа зі зелїзницями представляєть ся попросту траґічно. **З кінцем червня сього року було 700.000 возів меньше ніж в тімсамім часї минувшого року.**

З початком 1917 р. було 34.000 поломаних льокомотив (16½% всїх льокомотив в Росії). **Тепер зросло їх число на 52.000. 46.000 возів особових є не до ужитку.** Скорість зелїзниць, як ще перед роком виносила денно 72 верств, змаліла тепер на 52 верстви.

Бувший міністер війни перед судом.

ПЕТРОГРАД, 24. серпня. — **Вчера розпочав ся процес бувшого міністра війни, ген. Сухомлінова, і його жінки, обжалуваних о зраду держави.**

Перший раз в Росії покликано до розправи присяжних судїв.

Обжалуваних буде боронити трох адвокатів. До переслухання прикликано поверх 200 сьвідків, між якими є президент думи Родзянко, бувший міністер для загр. справ Мілюков, бувший ген. інспектор, великий князь Сергій, бувший міністер війни ґен. Поліванов, бувший міністер маринарки Ґрігорович і богато инших визначних цивільних і військових особистостий.

(Ґен. Сухомлінова обжалувано, що він в рр. 1911 і 1912 зраджував нїмецьким і австрійським шпигунам військові тайни, а будучи з початком війни міністром війни, не постарав ся о конечну скількість амуніції).

НА СХІДНІМ ФРОНТІ.

Перед наступом на Ригу.

ПЕТРОГРАД, 26. серпня. — Після звіту російських летунів на боєвім фронті коло Риґи **Нїмці роблять великі приготованя до енерґічних воєнних операцій на сїм фронті.** На дорозї, яка веде з Мітави до Риґи, панує незвичайний рух. Дорогою йдуть без перерви величезні транспорти ріжних військових матеріялів. Поїзд за поїздом привозить щораз то нові війска.

Також далеко за фронтом кипить горячкова праця. Нїмці стаґають тут величезні резерви. **З кождою годиною стаєть ся яснїйшим, що великий наступ нїмецьких війск є вже недалекий і що голї його відвернути.**

Нїмецькі війска, які дійшли до устя ріки Аа, є віддалені від Риґи всего 23 милї.

Сильна перестрілка артилєрії.

БЕРЛІН, 26. серпня. — Нїмецький урядовий рапорт звучить:

„В околиці Двинска, коло Баранович, Тернополя і коло Збрижа над Збручем прийшло до сильної перестрілки артилєрії.

„На румунськім фронті розпочала ся в деяких місцях оживлена акція передних сторожий".

Російський рапорт.

ПЕТРОГРАД, 26. серпня. — Російський рапорт звучить:

„В околиці Баранович неприятель розпочав сильне бомбардоване.

„На Воянни зробили Нїмці напад на російські становища коло Шельвова. Напад успішно відбито.

„На полудне від міста Серету (на Буковині) неприятель розпочав наступ. Йому вдало ся зразу заняти кілька наших становищ, але опісля неприятеля прогнано і привернено давну боєву лінію.

„На північ від Совеї (в Румунії) напади нїмецьких війск були безуспішні".

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ:

Італійці полонили дотепер 23.000 Австрійців і здобули 75 гармат.

РИМ, 26. серпня. — Італійський ґенеральний штаб доносить:

„Битва розвиваєть ся дальше. Головним тереном війни є околиці на північ від Ґориці.

„Хоробрі війска другої армії, які перекинули 14 мостів через ріку Ізонцо, в ночи з 18. на 19. серпня переправили ся були на східний берег ріки. Італійським війскам вдало ся обійти три бічні боєві лінії неприятеля і розпочати фронтовий наступ на головну боєву лінію. Вислідом сих відважних операцій було здобуте Монте Санто.

„Італійські війска посувають ся дальше на схід, переслїдуючи неприятеля, який при помочи великого числа машинових ґрісів і легких гармат ставить дуже завзятий опір.

(Продовжене на стороні 3-тій).

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:
to United States:
$2.50 per year
$1.25 per 6 months
$1.00 per 4 months
to Jersey City and to foreign countries:
$3.25 per year
$1.75 per 6 months
$1.00 per 3 months

ПЕРЕДПЛАТА:
в Зучених Державах:
на рік $2.50
на пів року $1.25
на 4 місяці $1.00
В місті Jersey City і за границю:
на рік $3.25
на пів року $1.75
на 3 місяці $1.00

Single copy 3 cents. Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платять ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі мані-ордера і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".
При висилаю замовлення надсилить долучити мані-ордер або чек.

Число телефону 498 Montgomery.

AMERICAN ASSOCIATION OF MEMBERSHIP LABEL FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS

За всї оголошення поміщувані в „Свободї" редакція не відповідає. — Рукописий не звертають ся.

З біжучої хвилї.

До банку „Federal Trust Company" в Нюарку (через сей банк вислала була „Українська Рада" в Америцї суму 100.000 рублїв до Української Центральної Ради в Києві на руки президента, Мих. Грушевського) наспіла з Росії від „Російсько-азійського Банку" телеґраму отсього змісту:

25. August.

YOURS FOURTH JULY ACCORDING AUTHORIZATION CREDIT CHANCERY TRANSFERRED TO-DAY HUNDRED THOUSAND ROUBLES TO HRUSHEWSKYJ, KIEV.
RUSSO-ASIATIC BANK.

Повисше наведена телеґрама російського банку вказує, що доперва дня 25. серпня зістало виконане порученє „Української Ради" і сума 100.000 рублїв виплачена на руки президента Української Центральної Ради, Мих. Грушевського.

Причиною спізненя виплати були напружені відносини, які панували в Росії в останних двох місяцях. Вислані „Українською Радою" гроші лежали дотепер в російськім банку, ожидаючи дозволу від російського правительства на їх виплату.

Близші подробиці і дати щодо сеї справи будуть подані точно в найблизшім протоколї зі засїданя „Української Ради".

Кілька тижнїв тому назад читали ми в „Робітнику", орґанї так званих „українських соціялістів" в Америцї, вступну статю, в якій тодїшний редактор, а швайцарський делеґат Николай Цеглинський, подав був характеристику членів сеї славної на всю Америку партії.

„Ми, — писав тодї тов. Цеглинський — соціялісти, пролетарі, пройдисьвіти, народні зрадники, міжнародні опришки, інтернаціоналісти, бунтарі, поганці, голота".

Не один, читаючи се, думав, що тов. Цеглинський лише собі так жартує і видумує всякі прізвища, вичисляючи ріжні „ґатунки" своїх товаришів. Однак показуєть ся, що в тім случаю тов. Цеглинський сказав дійсну правду.

На се нехай послужить приказ, розісланий недавно по ріжних товаришах з фаху головним орґанїзатором партії, тов. Гладким. Партійний розказ тов. Гладкого до тов. Левицького звучить дословно так:

Товаришу Левицкий! Робітника мусим перенести на всхід до Ню Йорку або до Неварку. Інакше годї думати про якийсь порядок. Старайтесь се зробити всіми силами. Тре бути забезпеченними, щоби „Робітник" не попав в руки С. Л. П. (правдоподібно „Сошелист Лейбор Партї". — Ред.).

Ми мусимо заняти центра. **Тоті лїві крикуни і наші праві, Починки, Якимові і д. — все одно сволоч. Нї одним нї другим не залежить на партії.** Центрум створім.

Гладкий.

Думаємо, що тов. Гладкий, котрий є головним орґанїзатором так званих „українських соціялістів", знає найлїпше членів своєї партії. І тому, коли він урядово заявляє, що вони є сволоч, ми вповнї годимо ся з тою його короткою, але дуже влучною характеристикою елементів, які ґрупують ся в згаданім гнїздї.

ДЕКЛЯРАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ҐЕНЕРАЛЬНОГО СЕКРЕТАРІЯТУ.

Київ, 27. червня. — На засїданю Центральної Української Ради предсїдатель Українського Ґенерального Секретаріяту (української ради міністрів), **В. Винниченко, оголосив широку декларацію Українського Ґенерального Секретаріяту.**

Подаємо найважнїйші місця декларації:

Основа нової власти.

Декларація признає Українську Центральну Раду зовсїм новою властию, що опирасть ся на зовсїм нових основах, ніж стара европейська і особливо російська дореволюційна власть.

Власть та основана не на фізичнім і економічнім насильстві, ще на темнотї й економічній зависимости пригноблених кляс, не на застрашуваню, не на гіпнотизації релїґіо, не на нацькованю одної части населеня на другу.

Власть та родилась і виросла з одного довіря народу, з його волї, котра з кождим днем розширяєть ся і поглубляєть ся.

Тепер настала хвиля, коли стерли ся границї двох властий — моральної і публично-правової.

Розміри сил нашої моральної власти на стїйки розросли ся, що вони самі собою під напором льоґічного бігу подій, без болю і безпорядків, **перетворюють ся в справне народоправство.**

Відносини до Пєтрограду.

Українська демократія не плекає ворожости до Пєтрограду, але проявляє до нього байдужність, бо українська демократія має власну власть, котру сама створила і котрій вона цїлком довіряє.

Перетворенє власти — Ґенеральний Секретаріят.

Центральна Рада занята тепер перетворенєм своєї моральної власти в громадсько-правову, уповноважнену, зі всїми приналежними їй компетенціями, функціями, апаратами.

Для прискореня того процесу перетворення власти покликано **Ґенеральний Секретаріят, яко виконуючий орґан Центральної Ради,** котра не може вже ограничити ся самими національно-політичними домаганями, **а повинна розширити свою плятформу, повинна стати ся національним соймом, котрий повинен рішати всї питаня, які висуває житє.**

Тому то інститут Ґенерального Секретаріяту повинен обнимати всї потреби українського народу.

Тому і покликані секретарі в справах внутрішних, фінансових, судівничих, земельних, споживних, міжнацональних, трудових, військових, торговельних, промислових і просьвітних. Далї декларація перечисляє в подробицях задачі кождого секретаря зокрема.

Внутрішні справи України.

Ґенеральний секретар внутрішних справ має заняти ся орґанїзацією народних мас, розвитком їх політичної і соціяльно-національної сьвідомости.

До його компетенції належить цїла справа аґітації і пропаґанди.

При тім секретарю сконцентровані всї громадсько-адміністраційні апарати, створені до сього часу українською демократією, котрі зіллють ся в один апарат під проводом ґенерального секретаря внутрішних справ. Його завданєм являєть ся також перебудова місцевої і загально краєвої власти длятого, щоби витворити орґанїчну звязь між властями і Центральною Радою.

Нарештї задача секретаріяту внутрішних справ полягає в тім, щоби підготовити єдину областну автономну власть у згодї з демократіями инших національностий на Українї.

Фінанси.

Завданє ґенерального фінансового секретаря зводить ся до випрацьованя основ фінансової полїтики України.

Розуміє ся, — говорить ся в декларації — ми не можемо поставити фінансову справу на вповнї державний ґрунт, а повинні обходити ся тими способами, котрі мають в своїй основі майже виключно моральну силу. Одначе разом з тим ми маємо намір вести підготовляючу працю так, щоби Україна в фінансових справах могла стати на вповнї державний ґрунт тодї, коли її прийдеть ся ті справи улїпшити, яко автономній державі.

Суд.

Завданєм секретаріяту судівництва являєть ся підготованє судових інституцій на Українї до тих форм і до того положеня, в якім вони будуть в автономній Українї. Та робота дїлити-меть ся на підготовленє справи українїзації і демократизації суду і на вироблене відповідних законопроєктів в судових справах, які намітили би форми суду, що відповідали б автономному ладови України.

Відносини до инших національностий.

Секретаріят міжнаціональних справ має на цїли обєднати роботу всїх національностий для боротьби за автономно-федеративний лад Росії і для погодженя Українців на тих основах з иншими національностями.

На першім плянї перед секретаріятом стоїть силиканє зїзду представителїв народів і областий Росії та приготовлюванє матеріялів для того зїзду.

Відтак іде справа як найскоршого погодженя з демократіями національних меньшостий на Українї.

Народна просьвіта.

В справі народної просьвіти секретаріят має на цїли, перше всього, обєднати в своїх руках всю управу шкільною просьвітою, а відтак обезпеченє культурних товариств.

Для переведеня в житє своїх задач у шкільних справах секретаріят дбає про **утвореє загально-українскої шкільної ради,** котра матиме територіяльний характер.

В теперішнім же часї секретаріят буде користуватись істнуючим орґаном власти — учебним округом або громадськими інституціями, з котрими завяже як найтїснїйші зносини.

Для постійної звязи з місцевостями секретаріят має на цїли покликати своїх комісарів народного образованя.

Земельні справи.

Секретаріят земельних справ в першу чергу буде дбати про правильну орґанїзацію волостних, повітових і ґубернїяльних комітетів на Українї і рад селянських депутатів, про створенє громадського правлїня не тільки земельною власностию, але й сїльсько-господарським інвентарем.

Длятого, щоби обєднати дїяльність земельних комітетів, секретар земельних справ дбає **про сотворенє українського земельного комітету.**

Разом з тим секретаріят дбає про утворенє українських кооперативних центрів.

До Установчих Зборів секретаріят повинен підготовити, на основі ухвал селянського зїзду, **проєкт земельного закона,** в тім числї і ту його часть, котра повинна розграничити компетенції всеросійського парляменту і українського сойму в земельних справах.

Справа поживи.

В справі поживи секретаріят ставить своїм завданєм обєднати роботу на Українї і внести в неї ту пляномірність, яної їй до сього часу бракувало.

Перед секретаріятом стоїть основна задача **сотворення всеукраїнського центрального споживного комітету,** котрий обезпечить автономну Україну в споживнім дїлї відповідним достарчуванєм хлїборобам потрібних у їх господарствах продуктів.

Українське військо.

Завданєм секретаріяту в справах військових являєть ся українїзація війська, як на задї так і по змозї і на фронтї, і приспособленє воєнних округів України і їх органів вимогам українїзації війска.

Фунциї ґенерального секретаря.

Веденє працї ґенерального секретаріяту в висше вказаних границях вимагає впорядкованя відповідної канцелярії, тому в склад секретаріяту війшов ґенеральний секретар, котрого найблизшим завданєм є завідуванє справами всього ґенерального секретаріяту. Він являєть ся звязию між окремими ґенеральними секретарями внутрішних орґанїзаційних справ секретаріяту, займаєть ся впорядкованєм інформаций дїяльности ґенерального секретаріяту, між иншим при помочи періодичного орґану ґенерального секретаріяту.

Приступаючи до великої одвічальної роботи, чекаючи на довіре і піддержку Центральної Ради, ґенеральний секретаріят покладе всї зусиля, аби виконати роботу на користь відродженя народу українського і тих національних меньшостий, котрі разом з ним заселюють Україну.

Охорона независимости України.

Всї наші зусиля — говорить ся в кінцевій части декларації — **будуть звернені на те, щоби недопустити Україну до знищеня, до дезорґанїзації й анархії. І хто-б ту дезорґанїзацію не вносив до нас — чи то темні сили контрреволюції чи анархістичні елементи українства, або помилки і ворожість тимчасового центрального правительства, — ми зі всїми дезорґанїзуючими силами будемо бороти ся непохитно і нїкому не позволимо припиняти справу будучого нового житя нашого краю.**

По скінченю читаня декларації всї члени Центральної Ради встали і бурливо витали ґенеральний секретаріят.

При голосованю ґенеральному секретаріятови висловлено довіре.

(„Русское Слово", з 28. червня).

Володимир Сиротенко.

НАЩО ВІЙНА?

Ростуть з людий вонючі купи гною,
Гасає смерть і попесть і глум.
Нема кінця нечуваному бою,
Лиш сила є страшних, болючих дум...
В війнї такій не регочіть, а плачте, —
Пора давно вже очи вам відкрить.
Дивіть ся всї, лякайте ся і бачте,
Як вся земля хорує і горить.
Там чоловік, нї в чому неповинний,
Що зароблив, працюючи, хлїбець,
Увесь в крови, роздертий, блїдо-синий
Повис на дрїт і вже давно мертвець.
А тут вдова з дїточками малими
Нуждї великій ради не дає
І, встид забувши, голодом гонима,
На улицях вже тїло продає.
А ось дївча, що тільки наливалось,
Як ягода, почувши смерти страх,
Злодіюючи все за гріш воно віддалось
На маминих заплаканих очах...
Старий дїдусь за щось діждав ся кари —
Із голоду, як пес який, помер;
Сини в бою, дочок взяли гусари,
А по старій давно сльозу утер.
Кругом пальба... Гармати виривають
Куски землї, і зразу в ямі тій
Клекоче кров і трупи догнивають,
А по ночах лиш чути вовчий вій.
І над людьми дощи і днї і ночи
Висить в диму кровавая петля...
Вставайте-ж всї, відкрийте свої очи:
Нащо війна? Защо горить земля?!

Берлїн, Н. Г., 7. серпня 1917.

ВІЙНА БУДЕ ПОРІШЕНА НА СХОДІ — КАЖЕ ҐІНДЕНБУРҐ.

(Після американського воєнного кореспондента, Карла Г. Віґанда).

Вся увага Злучених Держав звернена тепер в сторону Росії. Положенє в Росії займає тепер більше ніж яканебудь инша воєнна або полїтична доба. За вісткою по здобутє Нїмцями пристани Риґи слїдують инші страшні вісти і поголоски. Всї вони не добро ворожать президентови Керенському і провізоричному правительству.

Скільки є правди в тих всїх вістках і поголосках, позістає покищо в неясности, як неясним є взагалї дійсне положенє в Росії.

Обставина, що секретар Ленсінґ не дав жадного поясненя щодо вістий про пануючі в Росії відносини, потверджує здогад, що департамент для заграничних справ одержав в останних 48 годинах вісти від американського посла, Френсіса, з Пєтрограду, які доносять про тяжке пораженє російських військ і про катастрофу, яка ґрозить провізоричному правительству.

Про се, що положенє в Росії є грізне, сьвідчить також спільна нарада секретаря заграничних справ Ленсінґа, секр. війни Бейкера і секр. фінансів Макаду. Предметом наради було положенє в Росії і придуманє способів, як би йому зарадити.

Російський посол Бахметєв нїде не показував ся і не давав жадних вияснень, що також треба вважати за злий знак.

В урядових кругах побоюють ся, що Керенський не зможе вже довго удержати керму російської держави в своїх руках. Нинї не є вже се тайною, що власть починає Керенському висувати ся з його рук.

Також нїхто вже нинї не легковажить собі можливих наслїдків, які може потягнути за собою успішний наступ нїмецьких військ на північи на Риґу. Катастрофа була би ще значнїйша, коли би на місце теперішного правительства прийшло до власти нове правительство соціялістичне, яке клонить ся до заключеня хочби навіть і окремого мира.

Війна буде порішена на сходї.

Чи клич Ґінденбурґа: „На Пєтроград" є новим кличем? Сього клича обавляють ся в тутешних військових, полїтичних і дипльоматичних кругах. Здобутє Риґи, без огляду на те, чи воно вже довершене, чи доперва є пляноване, вказує, що нїмецькі операції на східнім фронтї розпочали нову добу. У Вашінґтонї нїхто не сумнїваєть ся щодо її значіня і щодо можливости значних змін у воєнним положеню.

„Війна буде порішена на сходї", заявив Ґінденбурґ дня 5. грудня минувшого року підчас мого побуту в нїмецькій головній кватирі. Ґен. Людендорф, властивий стратеґік у нїмецькій армії, додав тодї отсї слова: **„Так є; на сходї мусить запасти рішенє, яке доведе до мира".**

„Французи й Анґлїйцї — говорив дальше Ґінденбурґ — **можуть розбивати свої голови о наш сталевий мур на заходї. Се буде їх дуже дорого коштувати".**

„Вони нїколи в житю не переломлять нашої боєвої лїнії. Ми зі своєї сторони не думаємо навіть пробувати ломити їх фронт" — додав ґен. Людендорф.

„Тримаючи їх на заходї, о що будемо старати ся, східний фронт позістає яко рішаюче поле битви" — заявив знова Ґінденбурґ.

„Коли я вас добре порозумів, то ви маєте в плянї змусити Росію до заключеня мира?" — запитав я їх.

„Ми хочемо се пробувати" — відповів коротко Ґінденбурґ.

„Чи думаєте здобувати Пєтроград?" — запитав я Ґінденбурґа.

„Нї! Хиба, що заходила би конечність. Я нерадо се робив би, але годї нераз передвидїти, що станеть ся" — відповів Ґінденбурґ.

„А Москву?" — запитав я дальше.

„Менї середина Росії не подобаєть ся. Я не є Наполеоном" — заявив з усьміхом Ґінденбурґ.

„А чи не хотїли би ви здобути Риґу?" — питав я дальше.

„О, так! Але покищо я сього не потребую" — була відповідь Ґінденбурґа.

Коли вісти, які наспіли в останних днях, є правдиві, то здаєть ся, що надійшов уже час, **коли Ґінденбурґ Риги потребує.** Щораз стає яснїйше, що Ґінденбурґ повертає назад до свого давного пляну, щоби на сходї привести рішенє війни.

Наступ на Пєтроград можливий.

Здаєть ся також, що Ґінденбурґ має на цїли перевести свій далекосяглий воєнний плян.

Нїдчас коли нїмецька армія на заходї робить всьо, щоби здержати наступ анґлїйсько-французьких військ, нїмецько-австро-угорсько-турецькі війска наступають в Румунії на Яси, а нїмецькі війска на крайнім північнім крилї під особистою командою Ґінденбурґа машерують на Риґу.

Після великої невдачі, якої зазнала російська армія в Галичинї і Буковинї підчас сьогорічного наступу, у Вашінґтонї нїхто не вірить, аби російська армія була всилї ставити опір, коли Риґа опинить ся в руках Нїмцїв. Тодї нїмецькі війска можуть без великих трудностий перевести наступ на Пєтроград, переводячи рівночасно воєнні операції на суши і мори. Пєтроград є віддалений від Риги всього 300 миль.

Пєтроґрад є військовим серцем Росії. 90% всїх російських фабрик амуніції й оружа находить ся в Пєтроґрадї і на його передмістях.

Удасть ся Ґінденбурґови змусити Росію до мира, тодї він буде мати до розпорядимости мілїонові війска, які нинї стоять на східнім фронтї.

Маючи Риґу яко підставу до воєнних операцій на суши, на мори і у воздусї, Нїмцї дуже скоро порішили би долю Пєтроґраду, коли притім візьметь ся під розвагу також теперішні відносини в Росії. Заходить лише сумнїв, чи Ґінденбурґ має намір переводити тепер сї операції з огляду на зближаючу ся осїнь і зиму, тимбільше, що в Пєтроґрадї треба надїяти ся великого браку поживи й опалу.

У Вашінґтонї побоюють ся, що коли би по здобутю Риги Нїмцї розпочали наступ на Пєтроград і коли би рівночасно з тим упав кабінет Керенського, а у нутрі держави запанував би голод і брак угля, російський нарід легко дасть ся зломити і буде приневолений до принятя окремого мира.

РОДИМЦЇ! ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА, БО СЕ ОДИНОКА І НАЙБІЛЬША УКРАЇНСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ В АМЕРИЦЇ!

МУЖИНИ

Навіть тії, котрі лічились довшде не осягнули успіхів

ПРИХОДЯТЬ ДО МЕНЕ БО Я ДАЮ ПОМІЧ.

скоро і за малу цінну, у всіх секретних і хронічних недугах мужин, як прим. ЗАКАЖЕНЄ КРОВИ, ОПУХНЕНЄ ЯДЕР, ЗАПІР, ОСЛАБЛЕНЄ МІХУРА, ВТРАТУ СИЛ, БОЛІ КРИЖЕЙ і всі инші тайдемні недуги.

ВІДВІДИНИ І ПОРАДА ДАРОМ.

Послугуюсь найновійшими методами як прим. Проф. Еріліха 606 і 914, Нео-Сальварсан, Гонорея Бассіне і Ремедіїв Фалмоте, які гарантують певний успіх без втрати часу з Вашої праці. —102

DR. HANNEN,
СПЕЦІЯЛІСТ
146 E. 12th St., NEW YORK, N. Y.
Годині урядові щодня від 9. рано до 8. веч., а неділі і сьвята від 10. рано до 2. веч.

Стій! Тут!

ПОЖИТОЧНА РАДА.

Гарантовано в 3 місяцях вивчити заочно читати, писати і говорити

ПО АНҐЛІЙСЬКИ.

Вивчаємо почтою, по кінченю дається диплом. Школа істнує вже три роки і вчила тисячам людий. Англійська мова потрібний вам тут, як опіса Америки по війні з старім краю. Пишіть і записуйтесь сегодня. Посилаємо пробне письмо 10 цент. Адрес:

AMERICAN PREPARATORY SCHOOL
25 W. 47th St., New York, N. Y.

Даром

ЧАЙ НА ПРОБУ.

25 ЧУДОВИХ РОСТИН творить сенсацию, вилікувши —ОТЦЯ МОЛИНА ЗДАВНИМ ЧАЙ З ЛЬВІТІЯ. Кожна з цих рослин, затверджене, гарантує, достатньо в жолудку, загально оздоровлює, нервовість, недуги, ревматизм, запаленє, ниркову хворобу, позайте сейчас свою пробну картонку в одержите пачку даром. Адресуйте: 90ч101

MOLLINGER MEDICINE CO.,
32 Wolfinger Building,
11 East Park Way (N. S.)
Pittsburgh, Pa.

ПАТЕНТИ

ВИНАХОДИ подаємо до опатентовання. Маємо досвідчених адвокатів, які дають гарантію рисунків як і копії паперів до опатентовання і як будете вдоволені. Книжка з описом патентувати, „Що винаходити" і порада ПАТЕНТОВА ДАРОМ. Книжки можна знаходити сам в Новім Йорку під

ALEXANDER & SON, NEW YORK, N. Y.
Найбільше купецьким і торговельним фірмам з патенти можна дуже легко ПРОДАВАТИ.

AMERICAN-EUROPEAN PATENT OFFICES, (S.),
Tower Bldg., Washington, D. C.

Перед ужитєм По ужитю

ВЕСНЯНКИ,

плями на лиці, прищі, ліщі, і всяка нечистість на тілі, лишують цілковито і ніколи не вернуть на цілкрасовім ужитю сходної краси пудру „Мрія". Ціна сайбка $2. 90—102

THE AMOR NOVELTIES CO.,
313 Avenue A, New York, N. Y.

ДО ХОРИХ РУСИНІВ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ!

Др. Б. ГОГЕНБЕРҐ,
спеціяліст зі старого краю
поручає всім терпячим Русинам, коли мужинам як і женщинам свої успішні лікарські услуги.
Лічить З НАЙЛІПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАННЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГУ УТРОБИ, НИРОК, ЗГУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇ, СТРУКТУРУ АБО ЗВУЖЕНЄ МОЧЕВОГО КАНАЛУ, НЕДУГИ ВЕНЕРИЧНІ, ЯК РІВНОЖ ВСЯКІ НАСЛІДИ ТАЙНИХ НЕДУГ, НЕДУГИ СКІРНІ, РІЖНІ ЗАТРОЄНЯ КРОВИ і Т. Д.
Доконує всякі найтяжші операції мужин, женщин і дітий в своїм домі без ніжа і болю, спеціяльно не на пропускному при можности спеціяліста з Відня.
Єсли б хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з точним довірєм свою недугу, а дістане совіту і безплатну пораду.
На відповідь залучіть почт. марку.
Dr. B. HOHENBERG,
304 2nd Ave., (між 17 і 18 ул.)
New York City.
Години: щодня від 8-ої рано до 8-ої вечер.

Привіти, надіслані на Перший Український Національний Зїзд, що відбув ся в Києві 6—8. цьвітня 1917 р.

Підчас роботи першого Українського Зїзду одержано 53 телеграми від ріжних осіб, гуртків, організацій та одночасних Зїздів.

Привітні телеграми надіслали:

1. Український Клюб вояків при 29-тім запасним сванкуванім пункті; 2. Іван Шраг з Чернитова; 3. Літературно-художнє Т-во, гадете „Зоя Родина", Рада московської групи лотишскої національно-демократичної партії, представники Ради обєднаних лотишских організацій; 4. Чорноморська укр. Громада міста Севастополя; 5. пп. Матвійсько, Потоцький і сьадант Поторжин з корсуна симіярської губ.; 6. 33. укр. громад. офіцирів та солдатів тюменського гарнізону і Галичани-Українці; 7. Українська Громада в Баку; 8. пп. Арнольд і Маргоцін з Петрограду; 9. Миронівська Громада; 10. Київські трудовні 25-мої вихзлірної дружини; 11. гурток Українців та редакція журнал „Промінь" з Москви; 12. Українська Громада Пятигорського Округа з Кисловодска; 13. Лікар Фідровський з товаришами; 14. Збори громади полтавського повіту; 15. Кость Титаренко з Москви; 16. Організацийні збори Кубанського Т-ва шкільної освіти з Катеринодару; 17. Зїзд учителів уманського повіту; 18. Рада Київської укр. Громади; 19. Київське кооперативне Т-во з Решетилівки полтавського повіту; 20. Солдати Баранові, Пастушенко з товаришами з міста Опочні; 21. Укр. просьвітний гурток у Ґні; 22. Збори укр. офіцирів та солдатів 157-мого полку з Камишлова; 23. З Тюмені без підпису; 24. Солдати томського гарнізону; 25. Українці Барнаула і Алтайського краю; 26. Загальні збори укр. громади київського головного матеріяльного складу і головних майстерень Південно-Західних зелізниць; 27. Каменецька Повітова Управа; 28. Московський Обласний учительський Зїзд; 29. Зїзд учителів конотопського повіту на Чернигівщині; 30. Група Новгород-Волинських середнопосільськівців; 31. Клюб Панаюк з Саратова; 32. Українці з Темрюка на Кубані; 33. Лохвицьке укр. Збіранє; 34. Укр. гурток міста Канська сибірської губ.; 35. Глухівська укр. Громада; 36. Громадянство міста Тобольска; 37. Ґрадиська Полтавська Громада; 38. Громада Іванковець-Оленицьких; 39. Укр. Громада міста Армавіра; 40. Зїзд учителів Волині з Житомира; 41. Бранці Січові Стрільці з Фастова; 42. Укр. Громада 132 піхотнього полку; 43. Горностаївські учителі; 44. Київський український Театр; 45. Сучавський військовий гурток з Буковини; 46. Надволжські заточенці з Симбірска; 47. Військовий Національний Комітет з Мінска; 48. Збірник Холмщан евакуованих у Москву; 49. Українці-учителі, солдати та офіцири московського гарнізону; 50. Красний селянський Зїзд з Одеси; 51. Єпископ Никон з Краснодару; 52. Громадяни міста Благовіщенска; 53. Українці офіцири і солдати гарнізону міста Кіцмани на Буковині.

Деякі з тих телеграм подано тут, а останні будуть використані у збірнику, присьвяченім Першому Укр. Зїздови, який ладить ся до друку.

1. Київ—Москва, 7—IV. — Ми, Українці — учителі, солдати і офіцири московського гарнізону, витаємо перший український Конгрес. Бажаємо почути в його мужестні постановлення хитну волю Українського Народу. Рішучо протестуємо проти лихих погроз штиками. Сьміємо завірити, що українська частина московського гарнізону безстрашно зустріне ворожі виступи. Хай живе Український Конгрес! Хай живе Відродження України! Боріте ся — поборите! — С. Чалий.

2. Київ—Одеса, 7—IV. — Кравний Селянський Зїзд в Одесі висловлює домагання, щоби Росія стала демократично-федеративною республікою, в якій Україна повинна мати свою політичну національно-територіяльну автономію.

3. Київ—Краснояр, 8.—IV. Отъ всего серця присоединяюсь къ тѣмъ вѣрнымъ сынамъ своей измученной Матери, которые потребуютъ и создадутъ счастье ея. Всегда готовъ работать для нея, хотя и издалека. Богъ въ помощь! — Чужинець, Епископъ Никонъ.

4. Київ—Благовіщенск, 6.—IV. — Витаємо Конгрес. Добуваймо автономію усіми способами, не чекайте ласки.

5. Українцы офицеры и солдаты гарнизона города Кицмани на Буковинѣ при состоявшейся многолюдной украинской манифестаціи 3. апрѣля 1917 года, привѣтствуя Центральную Украинскую Раду, дали клятву защищать свободу Украины и Россіи до послѣдней капли крови. Щлемъ пожеланія достигнуть цѣлъ Временнымъ Правительствомъ скрѣпленія юридическимъ актомъ автономіи Украины подъ протекторатомъ Россійской федеративной Республики и свободнаго провѣтанія украинскаго народа. Не забывайте — за наши украинскій народъ. — Предсѣдатель Укр. Комитета подполковникъ Левицкій и члены Укр. Ком. (9 осіб).

6. Київ—Москва, 5.—IV. — Второе общее собраніе эвакуированныхъ въ Москву холмщанъ просятъ васъ радостно привѣтствовать Украинскій Конгрессъ, собравшійся для объединенія всѣхъ украинскихъ земель и заявить ему о горячемъ желаніи Холмщины присоединиться ко всему украинскому народу. Холмщина всегда входила въ составъ земель Украины, жила одной жизнью съ сосѣдними Волынью и Галичиной и до настоящаго времени сохранила свою народность, свой вѣковой укладъ жизни и исповѣдуетъ единую со всею Русью православную вѣру. Временное обособленіе Холмщины отъ родственныхъ ей земель и включеніе ея на Вѣнскомъ конгрессѣ въ составъ Царства Польскаго явило для ея религіозной и культурной жизни весьма вредныя послѣдствія. Общее Собраніе непоколебимо убѣждено въ томъ, что оставленіе крестьянской Холмщины за территоріально-политической границей Руси не предвѣщаетъ Холмщинской Руси ничего доброго и требуетъ объединенія и полную религіозную, національную и общественно-экономическую гибель крестьянскихъ массъ Холмщины, настойчиво проситъ Украинскій Конгрессъ включить Холмщину въ составъ объединяемыхъ украинскихъ земель. — Предсѣдатель Собранія Емельянъ Витошинскій, (Телеграма пришла через Попечителя Шкільного Округа).

7. Київ—Мінск, 7—IV. — Споучающа справечныя надеі народу. Расьвьітающь новая на основе незалежносцы і брацтва вольных народоў. Асьвіляя міла вітаць нам братні народ украінскі. Хай Україна з Беларусяй цвона злучаньня цяжкою мінуцішняй сугольна будоучь лепшую, светлую будучыню! Хай жыве вольная Україна у братней еднасьці з вольнай Беларусей. — Беларускі Національны Комітет.

8. Київ—Симбірск, 6—IV. — Чолом, Сьвітла Раде розновлної України! Сльоза радости нашої з вами. — Заточенці надволжьскі.

3 многих місцевостий прибули делегати не тільки з привитанем Першого Українського Зїзду, але й з цілими постановами, наказами та просьбами, списаними на паперах і вкритими десятками підписів, напр.:

Від громадян золотоношського повіту на Полтавщині, Місцевості волости. Ми, взнавши, що на 6., 7. і 8. квітня збирасть ся в м. Києві загально-український Конгрес, просимо висловити від нас, і зробити представником на Установчих зборах наказ, яко можна всіми засобами поставити, щоби бути на повній автономії України, на федеративних підвалинах Російської Республики, бути царюм, тринцятьмільонний народ зумів виробити такі закони, що буде всім гарно жити. Хай лунає рідна мова всюди: і в школі, і в суді, і в церковній проповіди. Під сим підписуємо ся. (53 підписи).

Селяни села Воронькова, переяславського пов. на Полтавщині, постановили:

Визнаючи всю вагу навчання на рідній мові, одноголосно постановляємо, щоби не тільки по Київській Шкільним Окрузі, а по всій Україні було навчанє в низших, середних і висших школах на рідній українській мові з початку нового 1917—18 шкільного року. (81 підпись).

Громадяни села Воронькова, переяславського пов. на Полтавщині постановили:

Що в Росії повинна бути тільки демократично-федеративна республика, в межах котрої Україні повинна бути автономія. (84 підписи)

Громадяни міста Кронштату бажають:—

щоби при розділі української землі мали право і можливість взяти участь і Українці, котрі через безземелє мусїли кинути рідний край і переселитись у другі місцевости, як-то: Сибір, Поволжіє, Закавказє, Америку і инші. (Підпис Голови і членів громади).

Привітні письма.

Листовні привіти надіслали:

1. Рожнівська Громада, борзенського повіту на Чернигівщині; 2. Золотоношська Громада; 3. Селянська „Просьвіта" в селї Ліщі на Катеринославщині; 4. Київське укр. Стрелецтво на Головним Укр. Студ. Радя міста Києва; 5. Глухівська Укр. Громада; 6. Манчілиська селянська „Просьвіта" на Катеринославщині; 7. Київське Летнцьке Т-во Народної Освіти; 8. Засьвідчальники Нарвмського повіту; 9. Подільська „Просьвіта"; 10. Др Окуневський з Галичини; 11. Переяславська „Просьвіта"; 12. Селяни шишацькі на Волині; 13. Курські Громадяни; 14. Гуртож Українок-фребелічок Київ. Педагогічного інституту; 15. Громадяни Стешанської волости, канівського повіту на Київщині; 16. Костянтинградський на Полтавщині Громадський Виконавчий Комітет; 17. Шарівська Укр. Книгобірня на Харківщині; 18. Група сьвідомих селян-українців з Ґрадиського на Полтавщині; 19. Т-во на вірі „Український Агроном"; 20. Прохорівський Волостний Комітет на Чернигівщині; 21. Укр. „Просьвіта" міста Олександрії на Херсонщині; 22. Т-во Українців Бєлзьнського повіту на Катеринославщині; 23. Тимашевська „Просьвіта" у пищацького пов. на Поділю; 24. Укр. військовий Клюб в Тернополі; 25. Київ Хліборобськ. підприємчиа-школа; 26. Житомирська „Просьвіта"; 27. Шпанська „Просьвіта"; 38. Укр. салдатська Громада олонського гарнізону; 29. Бердичівська „Просьвіта"; 30. Бердичевське Повітове Земство; 31. Волинська організація укр. С. Р. зь Харківщини; 32. Громада в Києві по поли скотину і мясо в армію; 33. Просьвітне Т-во міста Миропіля, сурженського пов. на Курщині; 34. Редакция укр. тижневика „Сьвітова Зірниця" у Києві; 35. Учительство зелтоношського пов. на Полтавщині; 36. Переговорська Міністерна Всерос. Союза Городів; 37. Конотопські Укр. Федералісти-Республіканці; 38. Гуртож укр. салдатів Штаб-Київського Військового Округа; 39. Укр. Клюб Київ; 40. Укр. Студ. Громада Київ. Комерційного Інституту; 41. Хліборобки Славутської волости на Волині; 42. Петроградськ. Комітет Укр. С.-Д. Р. Партії; 43. Одеський Комітет Укр. С.-Д. Р. П.; 44. Т-во „Просьвіта" в Гнорсках на Херсонщині; 45. Радо. Т-во на організації міста Петрограду; 46. Укр. фракція Рада салдатських та офіцирських депутатів міста Києва; 47. Громадяни сіл Оцниці і Баборики на Чернигівщині; 48. Остерська на Чернигівщині Повітова Управа; 49. Українці з Шина на Київщині; 50. Громадяни міста Борщодля на Полтавщині; 51. Громадяни лебединського пов. на Харківщині; 52. Союз Подільських українських організацій; 53. Виноградська „Просьвіта"; 54. Київське Земство; 55. Українці (300 осіб); 55. Кишинівська Укр. Громада; 56. Укр. 2-га військова школа м. Києва; 57. Майкопська (на Кубані) „Просьвіта"; 58. Укр. Республиканський Клюб ст. Слобідки на Поділю; 59. Городнянське Т-во „Просьвіта"; 60. Сполучне Т-во в с. Широкім на Катеринославщині; 61. Казатинська Укр. Громада; 62. Голтянської-Орлицка Громада на Херсонщині; 63. Культурно-просьвітний гурток, м. Ґрадиськ на Полтавщині; 64. Полтавське Т-во „Боян"; 65. Лебединська (на Харківщині) „Просьвіта"; 66. Ураднянськ-Українці Київ. Комірольної Палати; 67. Т-во Поступовців м. Харкова; 68. Перемішська волость; 69. Укр. Громада м. Сьвратова; 70. Кременчуцькі гурток Технічний і Середнєшкільний; 71. Кубанська „Просьвіта"; 72. Громада м. Гостомиля на Київщині; 73. Новгородмлівська „Просьвіта"; 74. Новгородмлівський Комітет укр. С.-Д. Р. П.; 75. Черноборське Укр. Т-во; 76. Сосницька Укр. Громада; 77. Т-во „Просьвіта" м. Бровари на Чернігівщині; 78. Українці військові Громади Штабу XI армії; 79. Село Кошарівка на Полтавщині; 80. „Просьвіта" в с. Гнідий літір таращанського пов. на Київщині; 81. Між-шкільний Комітет м. Полтави; 82. Перший гурток московської Громади; 83. Студентська Громада м. Дерпта (Юрєва); 84. Громада Жаботинської волости, черкаського повіту; 85. Одеська Рада Робітничих депутатів та представників Армії і Фльоти; 86. Селянська група Ранті С.-Р. в м. Ромнистрикла на Київщині; 87. Село Березовське-лиманівського пов. на Херсонщині; 88. Українська кліка дорожніх-Українців; 89. Переяславський Союз укр. Автономістів-Федералістів; 90. Укр. Громада м. Середина-Буда на Чернигівщині; 91. Механізацька сельська Громада зотоношського пов. на Полтавщині; 92. Мезьмінський Т-во позашкільної освіти; 93. Лубінський Виконавчий Комітет на Київщині; 94. Учителі та учительки зелізничих шкіл; 95. Київська Рада м. Люберу (Фінляндія); 96. Виконавчий Комітет м. Полтави; 97. Виконавчий Комітет с. Лиманки, чигиринського пов.; 98. Споживче Т-во громади сіл Нечайра, Лиманки, Маслової, Липови, чигиринського пов.; 99. Укр. Чернівецький Арест; 100. Укр. С.-Д. м. Миропіля на Курщині; 101. Українці-Салдати; 102. Шкарівці васильківського пов. на Київщині; 102. Проскурівська Громада; 103. Українці сільсько-господарської і технічної школи в Новочеркасі на Дону; 104. Укр. військовий Клюб у Москві; 105. Т-во „Просьвіта" ст. Дебальцево на Катеринославщині; 106. Коренцка волость на Волині; 107. Гурток укр. учителів 39 піхотного полку і роменського гарнізону; 108. Роменська Укр. Громада; 109. Укр. воєнполізні Галичани; 110. Укр. гурток „Гасло" при Деміївськім зварядним заводі; 111. Кооперативна Корецької волости на Волині; 112. Київський Комітет Всеросійського Союза Земських Кооператива на Київщині; 114. Гостомельська кооперативна на Київщині; 114. Гостомельська кооперативна київського повіту; 115. Укр. Т-во імени Г. Квітки-Основяненка у Харкові; 116. Громада с. Нехвороші на Волині; 117. Ужанський гарнізон на селяні Гусаківської волости; 118. Село Богушкова Слобідка зелотоношського пов. на Полтавщині; 119. Миколо-Слобідська „Просьвіта" остерського повіту; 120. Укр. молодіж Петроградської дорожньої Адміністрації; 121. Українці-Українці зап. батальону Гвардії Кексгольмського полку; 122. Таращанська Міська Дума; 123. Українці салдати та офіцири 47-мого піного запасного полку; 124. Укр. Таращанська Рада; 125. Т-во „Просьвіта" м. Воронькова; 126. Монастирщенський волостний Комітет; 127. Житомірська Громадська Рада; 128. Житомірська „Просьвіта"; 129. Селяни хутора Хвасінка, Макарівського пов. на Київщині; 130. Зелотоношська Громада на Катеринославщині; 131. Камянець-Подільська міська Управа; 132. Могилів-Подільська укр. Громада; 133. Кременецька укр. Громада; 134. „Просьвіта" с. Каленка Мотовилівка на Київщині; 135. Горбиська „Просьвіта" кремінецького повіту на Полтавщині; 136. Укр. Студентська Громада у Ростові над Доном; 137. Потрибненський місцевий Комітет та гурток робітників з цукроварень бердичівського повіту; 138. Петроградський Комітет У. С.-Д. Р. П.; 139. „Юнацька Спілка України"; 140. Звенигородська Повітова Земська Управа; 141. Решетилівський укр. Гурток; 142. Укр. Термінологічна Комісія при київ. політехніці; 143. Хвалюнська Кооператива на Київщині; 144. Трушківське сполучне Т-во; 145. Трушківська сільська Громада; 146. Трушківське Кредитове Т-во; 147. Комітет Рогинської волости, ременського пов. на Полтавщині; 148. Прохорська „Більська Громада, борзенського пов. на Чернигівщині; 149. Прохорське Сполучне Т-во; 150. Прохорське Кредитове Т-во; 151. Заліднчі і учителі гр. заборонок В. С. Т. відгалинні; 152. Укр. соціялістичне фракція Ради депутатів, представників та салдатських депутатів; 153. Українці Слокульської волости, волин. губ.; 154. Селянська Громада с. Олександрівки, ципоненського пов.; 155. Українці-Українці на Дальнім Сході; 156. Селяни Турбовця, сиґнетського пов. на Київщині; 157. Т-во „Січ" імени полковника Сагатуна; 158. Чернівецьке Юнацьке Спілка; 159. Укр. молодіж у Галичині; 160. Громада Учителів таращанського пов. на Київщині; 161. Т-во „Просьвіта" в Таращі на Київщині; 162. Громадяни м. Батурина; 163. Селяни с. Ґрадиська, сквирського пов. на Київщині; 164. Сільська громадська шкільний просьвітно-агітаційний гурток м. Камянця в Мирогородщині; 165. Видавничо-просьвітнє Т-во „Відомість"; 166. Олександрівська „Просьвіта" на Катеринославщині; 167. Київський Комітет Укр. С.-Д. Р. П.; 168. Одеське укр. учительство; 169. Богуславське селянство, подотношського пов. на Київщині; 170. Центральний Комітет охорони пам'ятки старини і мистецтва на Україні; 171. Обєднаний Комітет для збудовання у Києві пам'ятника Т. Шевченкови; 172. Селяни Абрамовки Дніпровської волости на Київщині; 173. Укр. Організація Українського Дєсьнятця на Орловщині; 174. Лозівські, ямпільки Запорожа с. Лозинської і Широкої, агротехнаних і спеціяльне Т-во; 175. Литянська Громада на Полтавщині; 176. Пішанська Громада з дрилянцю; 177. Уніївська Громада, переяславського пов., на Полтавщині; 178. Чутівська Громада на Харківщині; 179. Комітет Київських Лотишів; 180. Шпанська Громада; 181. Укр. Т-во в Ростові над Доном; 182. Укр. політичне віче з м. Пирятина на Полтавщині; 183. Ніжинський просьвітно-агітаційний гурток молодіжи; 184. Укр. Громада Першої Ґрадиськів армії Північно-Західного фронту; 185. Перша Українська Гімназія; 186. Київ. Комітет Київ. художньо-промислового і наукового Музею; 187. Укр. Т-во шкільної освіти; 188. Філія Катеринославського Т-ва „Просьвіта" у с. Комісарівці верхнєдніпровського повіту; 189. Київ. Т-во лікарських помічників; 190. Трушк. Т-во „Просьвіта" в с. Рашевка на Полтавщині; 191. Т-во „Просьвіта" в Пирятині; 192. Чигиринська повітова спілка автономістів; 193. Укр. Т-во 26-го запасного полку; 194. Українці м. Саратова.

ВОЄННІ ВІСТИ.

(Продовжене зі сторони 1-ої).

На Краї (на схід і полудневий схід від Горіциї) битва притихла. Італійські війска є заняті укріпленєм занятих становищ.

„Загальне число Австрійців, полонених від початку свого наступу, виносить дотепер 600 офіцирів і 23.000 жовнірів. Воєнна добича складаєть ся з 75 гармат, з великого числа метавок і машинових крісів та значних засобів ріжних воєнних матеріялів".

Австрійці полонили за перші три дні 8.250 Італійців.

ВІДЕНЬ, 26. серпня. — Австрійський рапорт звучить:

„На боєвім фронті на Краї панує розмірно спокій. Напади, які перевели були італійські війска на полудне від „Монте Санто, відбито завдяки хоробрости 9. батальону стрільців.

„На схід від Мойте Санто австрійські війска заняли становища на новій боєвій лінії.

„Число Італійців, полонених по день 23. серпня, виносить 250 офіцирів і 8.000 жовнірів."

Алянти мають надію на весну віднести рішаючу побіду над Німеччиною.

ВАШІНҐТОН, 25. серпня. — **Злучені Держави і алянти готовлять ся до зимової кампанії і до великих воєнних операцій на весну, які мають принести рішенє війни.**

В урядових і дипльоматичних кругах панує переконанє, що така постанова алянтів вийде також і з відповіди, яку дадуть на мирову ноту папи, з удїлюванням дальшої помочи Росії і з висліду конґресу в Москві.

Алянти надіють ся, що Росія в найблизших кількох місяцях стане на ноги і що великі російські війска візьмуть сильну участь у спільних великих весняних воєнних операціях проти центральних держав.

Нині знова заговорено, що алянти відкинуть мирове предложенє папи. Також говорить ся, що відповідь папі буде дуже загального змісту; вона не буде входити в подробиці щодо поодиноких мирових услівій.

Від конґресу в Москві, як сього надіють ся тутешнє російське посольство, можна з певностию надіяти ся, що на конґресі уухвалять повне довіре Керенському і зажадають дальшого веденя війни.

Берлін надіє ся побіди через голод в світі.

ВАШІНҐТОН, 24. серпня. — До департаменту для загр. справ мала надійти з достовірного жерела в Німеччині вістка, що німецькі статистики обчислили, що, коли війна ще два роки потриває, то цілий світ опинить ся щодо поживи в такімсамім положеню, в якім днесь находить ся Німеччина.

Тому представники німецького правительства, як се подає дальше вістка, говорять народови, що треба перевести воєнні приготовання ще на дальші два роки. **Коли се зробить ся, Німеччина не може бути побіджена, бо народи, воюючі тепер з Німеччиною, не зможуть перенести всїх тих браків і недостач, які терпить німецький народ.**

ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ".

ВАЖНЕ ДЛЯ КРУЖКІВ ТЕАТРАЛЬНИХ.

Під осінню пору получаємо наш великий склад нових театральних, танцевних 100-ріжноцвітних наклейок, яких нїде на дістанете, лиш у нас. Пишіть по „СПИС ТЕАТРАЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ", а вістки прислайте замовлення, що не спізнили ся, бо доктрус книжечок є на богато на складі. Наша адреса:

UKRAINIAN BOOK STORE,
439 North 6th Ave., Scranton, Pa.

Професор Доктор В. F. MULLIN,

НАЙСТАРШИЙ І НАЙБІЛЬШЕ ВІДОМИЙ ЛІКАР-СПЕЦІЯЛІСТ В ПІТСБУРҐУ, ПА.

має 36-літну практику; має великий досьвід через ліченє тисячий недужих. Лічить успішно всї недуги мужчин, нервові, нервові і серця; всякі недуги секретні, як також ревматизм, нервовість, катар, нервовість, серце і всї недомагання у женщин. Прийдіть до мене, коли хочете бути вилічені цілковито, а не лише поверхонно. Лічу молодо як належить ся і уживаю инші найлїпші медицини. НИЗЬКІ ЦІНИ. ПОРАДА І ОГЛЯДИНА ДАРОМ.

411—4TH AVENUE, ПІТСБУРҐ, ПА. (напротив почти) PITTSBURGH, PA.

Годині офісові: від 9. рано до 7. веч., в неділї від 10. до 2. в пол.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

В сїй рубрицї поміщуйте слїдуючі оголошеня: Коли хочете віднайти своїх сьвояків, кравних або товаришів. — Коли шукаєте занятя. — Коли бажаєте, щоб хтось дбав Вам, що Ще добре робота. — Коли потребуєте агентів до поширеня Вашого бизнесу. — Коли потребуєте робітників до праці в бучерні, ґросерні, готелях або на фарму. — Коли шукаєте спільників до бизнесу. — Коли шукаєте офіцирів і учителїв музики. — Коли маєте хату або фарму на продаж. — Коли маєте хату або фарму до винайнаня. — Коли маєте на продаж якісь річи. — Коли шукаєте людий на мешканє з харчем. — Коли продаєте свій бизнес або хочете купити чи обмінитись з ким. — Коли хочете подати свою адресу або бизнес до публичного відома.

ПРОДАМ ТАНО ФОТОҐРАФІЧНИЙ АПАРАТ, родом з Англиї, до знимання піччерів всякого рода; величина 8x10 і 5x7, з всякими приборами до фотоґрафованя і знимання з харчем. Прошу зголосити ся на адресу: 97-103

NICH. HUHNIAK,
2 Branch St., Waterbury, Conn.

ЛИШЕ ДЛЯ МОЛОДИХ МУЖИН.

Вишлемо Вам 5 фотоґрафій гарних молодих женщин по одержаню 20 цент. грішми або марками. Відповедне запевненє.

INTERNATIONAL SALES HOUSE,
1 Union Square, New York City.
99-108

Пошукую свого сусїда ІВАНА ПІХУРА, родом з Підгаєць, замешкуваня в Ґринові. Перебував в Торонто, Онт., Канада. Хто би о нїм знав або він сам, прошу голоситись на адресу: 100-02

MIKE SPAK,
665 Arctic St., Bridgeport, Conn.

Пошукую свого брата СТЕФАНА ЯРЧУКА з села Іванков, пов. Борщів. Перебував в Мінеаполїс, Мінн. Хто би о нїм знав або він сам, прошу голоситись на адресу: 100-02

STEPHEN YARCHUK,
Box 161, Kearsarge, Mich.

ДАРОМ ДЛЯ КАВАЛЄРІВ

ВИСИЛАЄМО ФОТОҐРАФІЙ ГАРНИХ ДІВЧАТ. — Адресуйте: 90-102

THE AMOR NOVELTIES CO.,
313 Avenue A, New York, N. Y.

EXTRA! ТІЛЬКИ ДЛЯ ДОРОСЛИХ: — ЗОВСІМ ДАРОМ ми висилаємо опис дуже цікавої і інтересової книжки, в котрій містить ся понад 500 образків і так звані мужчини в гарних одежах. Пришліть за 2-цит. марку. 90-102

THE AMOR NOVELTIES CO.,
313 Avenue A, New York, N. Y.

АРТИСТ-МАЛЯР, бувший член товариства ґрафіків, рисує штуки, або знімки, ґрупи, виконує іконостаси, вітражі, кивоти, бальахтини, декорації до представлень по приступних цінах. 101-03

EMIL PONORETZKY,
1321 Grove St., Philadelphia, Pa.

ПРОДАМ ДЕШЕВО мотор-цикль з року 1917, „Excelsior", 12 H. P., в добрім стані. Голоситись на адресу:

LEW ZACHKO,
197 Gates Ave., Jersey City, N. J.

Читайте українські книжки і ґазети бо часто читане веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарнї „Свободи".

Телефон: Stuyvesant 4493.

УКРАЇНСЬКИЙ ДОКТОР С. КАУФМАН

спеціяліст всїх секретних мужеських і женських хронічних недуг скірних і недуг кровних.

Години приняти: від 9-ої рано до 9-ої вечер.

111 E. 7th Street, NEW YORK CITY

Лічимо повними електричними машинами Екс-Рей.

ТАЙНА БОГАТИХ ЖЕНЩИН, ЧОМУ ВОНИ ВИГЛЯДАЮТЬ ВСЕ МОЛОДО?

Попробуйте і Ви!

Чи хочете, щоби ніні женщини завидували Вам красоти. Чи хочете, щоби обожали Вас мужини молоді і старі? Дбайте о свою красоту а дійдете до цїли. Зверхна, се до нїч а нїч прийдемо Вам з помочию. Найновійшою системою усуваємо з лиця і инших частий тїла волинї, бородавки, ґрубі волосє, ґрубі ноги, ґрубе по нїм слїду. Нема нїмкома метода увільнює лише від прищів, чорнушок, лишаїв; не потреба бути в ліжку, не потреба ніж можеш мати власне за маним контром. Нам винайдений ще дїлає в спеціяльній спосіб на ріжні ґрубі волосє, ґрубі бородавки. Се буде се контувати Вас много. За малі гроші і з кортінк. чаї можеш стати ся надмарно красою. Зголосіть ся особисто або напишіть сейчас нині і дамо Вам ДАРОМ взірцем „ПС" і „ПІО". 96а—

The Sprayne Chemical Co.,
Dep. S—5.
196 East 4th Street,
New York City.

МОЧОВІ ВІДХОДИ

SANTAL CAPSULES MIDY

ґоєтаєм в 24 ГОДИНАХ

Конда гаяна нас каняєть в Уникайте відрадів.

Так звгадали оригінальна Ґутекьа Кальварійского Лечиного Вина

КАЛЬВАРІЙСЬКЕ ЛІЧНИЧЕ ВИНО

Пекуче чудесом оцінило сотни людий від Предсьвятої смерти

ВИЛІЧИТЬ І ВАС

коли терпите на запір, розвільнене і другі хвороби жолудка, коли терпите на брак апетиту, мдоїть Вас, болить Вас голова, дістаєте нелегкі сині обідки під очима, худієте з дня на день, то не чекайте аж станете виглядати чи страшнуд, але сейчас купіть собі Кальварійске Лїчиче Вино.

Одна бутелька $1.00 у шпитиця, досить або пишіть до самої фірми:

D. WROBLEWSKI & CO.,
ОДИНОКІ ФАБРИКАНТИ І ВЛАСТИТЕЛІ,
196 East 4th Street, J. 54,
New York City.

Єсли хтонебудь докаже, що наше Кальварійске Лїчиче Вино не є успішним заверменю гроші. 95—

Одержано перед безварітними підробками.

Коли хтонебудь докаже, що наше Кальварійске Лїчиче Вино не є успішним заверменю гроші.

НЕДУГИ МУЖИН

Я є одиноким спеціялїст между мужеськими в Пітсбурґу, котрий говорить по українськи.

Найдешевше істнуючий, найуспішнїйший і заслужуючий довіре спеціяліст між мужеських, котрий у се своє знанє і досьвідчену практику віддає для услуги недужих.

DOCTOR LORENZ,
11. поверх, фронт. 76-80
644 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.
Урядові години: Щодня від 9. рано до 8. веч. В вятниці від 9. рано до 8. веч. В неділї від 10. до 2.

Dr. BUKKI'S MEDICAL INSTITUTE

407 E. 58th Street, New York, N. Y.

Межи 1st Ave. і 1 Ave. A.

Старорекатний християнский лїкар.

Лічить успішно всї недуги жолудка, кишок, нирок і всї другі внутрішні недуги. Лічить надаючу і недуги мужини і женщин. З ріжними ґрупами і ревматизм, ревматизм, запаленє, ниркові недуги. Лїкар говорить по українськи і сам виробляє ліки. Офіс отворений щодня від 8. до 8. веч., а також в неділї і сьвята. Хто не може прийняти неділї пише до нас.

ЧИТАЙТЕ! Вишлемо кождому ілюстрований КАТАЛЬОҐ, ріжних річий, як годинників, ланьцушків, перстенів, музичних інструментів, рекордів, біциклів, образків, цапельків, черевиків, ґрамофонів і т. д. Заключіть 5 цент. марку на пересилку. Адреса: 62-XII-31-17

AMERICAN SALES CO.,
1926 Huron St., near Robey, Dep. 5,
CHICAGO, ILL.

Даром

вишлемо ману Галичанин в українській мові, это подасть нам 5 добрих адресів своїх знакомих, котрим ми можемо вислати 5-центову марку. Адресуйте: 62-

UKRAINIAN BOOK STORE,
34 E. 7th St., New York City.

Др. Іван Сміт

ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР.

ДОКОНУЄ НАЙТЯЖШІ ОПЕРАЦІЇ МУЖИН, ЖЕНЩИН І ДІТИЙ, СПЕЦІЯЛЬНО ЗАПЕРЕ ЗАПІР. — СК. КИЛЬ ЛІЧИТЬ З ПЕВНИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, НЕДУГИ ЖОЛУДКОВІ, СЛ

ПОТРЕБА 50 МАЙНЕРІВ ДО
ALTOONA COAL AND COKE COMPANY,
Coupon Mine, Cambria County, Pa.

Станція Amabry, Pa. або Gallitzin, Pa. при зелізниці Пенсильванія; близько Altoona, Pa., найбільшого і найгарнішого міста середуньої Пенсильванії. Одна година їзди зелізницею з Johnstown, Pa. — Вхідя в майнах спадисті, уклинасть отверти лами. Вугле 4 стіп грубе. Робота електричними машинами. Добра достава вогля. Робить ся кождого дня. Платня після кожнової скалї. Вісімгодинний день праці. Наші майнери заробляють від $4.00 до $9.00 денно, а навіть більше. Кількайнайцять гарних склепів, окремі доми, рент $3.00 до $7.00. Три школи, три костели, театр рухомих образків, розрядки і 3 готелї. Поводимось чемно з нашими майнерами. Годність ся особисто до наших майн або пишіть по дальші інформациї до суперінтендента 91ст104

ALTOONA COAL COKE COMPANY,
COUPON, PA.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Жонаті увільнені від війска.

Генерал Крандер повідомив усіх губернорів, що президент Вілсон розпорядив, аби жонатих увільнити від військової служби. Таксамо від військової служби є звільнені ті, які своєю працею удержують чи то матір, чи батька, чи когонебудь иншого.

Хочуть брати до війска 19- і 20-літних хлопців.

Генерал Юнг робить заходи, аби конгрес ухвалив брати до американської армії 19- і 20-літних молодців. Він заявляє, що останна регістрація в війні дати Америці лише 2 міліони здорових жовнірів, підчас коли на резерву не остається ся нічого.

Чи може жовнір удержати жінку.

В недільнім числі нюйоркського „Таймса" якийсь „жонатий чоловік, котрого асентировано", розводить ся над справою, чи добре є жонатих мущин брати до війска. Справу він бере зі сторони матеріяльної і доходить до заключеня, що державі поступила би дуже лихо, на велику шкоду собі, коли би таких мущин брала до війска.

Автор згадує про се, що військові власти твердять, що жовнір може вислати до дому що місяця 25 долярів, а 5 оставити собі. Однак так говорити можуть люди цивільні. Жовнір думає инакше. Він хоче купити собі тютюну, газети і т. п., він не хоче числити ся з кишенею. А впрочім, коли би навіть так стало ся, то що може жінка зробити з 300 долярами річно, коли на прожитоє треба деколи видати більше ніж 1.500 долярів річно. Треба також взяти під увагу, що тепер пануе більша дорожня ніж когонебудь доси.

Президент відказав ся говорити в конгресі.

Всї конгресмени сподівали ся, що президент Вілсон буде говорити в обох палатах конгресу про свою відповідь на мировий зазив папи, однак президент відказав ся говорити про сю справу.

Сього тижня кличуть рекрутів до війска.

Правительство зарядило, щоби в сім тижни покликати часть асентированих рекрутів. Місто Ню Йорк має дати тепер 12.857 жовнірів. Кождий покликаний одержить червону картку.

Проти промислових робітників світа.

В Луїстон, Айдаго, заарештовано Віктора МекКона, секретаря соціялістичної партії в стейті Орегон, підозріваючи, що він був головною машиною при приготованях промислових робітників світа (I. W. W.) до страйку.

Президент Вілсон визначив спеціяльну комісію для розслїдженя плятформи і становища промислових робітників світа.

Скаржать фабрикантів паперу.

Федеральна торговельна комісія заскаржила перед суд 23 властителїв фабрик паперу за се, що вони незаконно піднесли ціну паперу.

Всьо за одну годину.

Нюйоркський „Таймс" одержав з Порт Честер, Н. Й., таку телеграму: „Тут оженив ся Джордж Стрэнг Ноес з панною Ідою Річ. Шлюб відбув ся в презбітерінській церкві. Молоді, повернувши з церкви, заросили телефонічно 200 гостий. Годину пізнїйше виїхали на медовий тиждень. Дня 5. вересня Ноес вже має бути у військовім таборі.

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

Українські часописи для полонених в Австрії і Німеччині.

Для українських полонених в центральних державах виходить чотири часописи. В Австрії: **„Розвага"** у Фрайштаті (Горішна Австрія); в Німеччині: **„Громадська Думка"** у Вецлярі, **„Розсьвіт"** у Раштаті і **„Вільне Слово"** у Зальцведелї.

Всї часописи виходять тижнево.

Шкільні курси для полонених Українців у Раштаті.

В таборі полонених Українців у Раштаті (провінція Баден, Німеччина), отворено шкільні курси для українських полонених, де викладають ся: політичне право, політична економія, історія педагогії, історія природи, агрономія, пчільництво, географія, книговодство, історія України, німецька мова і плекане суспільних організацій.

Школа для українських полонених жовнірів-анальфабетів у Зальцведелї.

У Зальцведелї (провінція Магдебург, Німеччина) заложено школу для українських полонених жовнірів-анальфабетів. Наука поділена на шість кляс, як слїдує:

Приготовляюча кляса — читане, писане, лектура, гімнастика, спів;

І-ша кляса — українська мова, аритметика, географія, історія України, лектура, спів;

2-га кляса — тісамі предмети й історія природи;

3-та кляса — тісамі предмети й історія всесьвітня;

4-та кляса —, тісамі предмети й геометрія;

5-та кляса — тісамі предмети й фізика;

6-та кляса — повторене всїх предметів.

Крім того викладає ся історія української літератури, реторика, географія України, історія цивілізації, мінералогія, ботаніка, міри й ваги, агрикультура й німецька мова.

В таборі у Зальцведелї є й бібліотека для полонених Українців. Бібліотека загальна має 1.711 томів, шкільна 1.233 томи, педагогічна 621 томів, агрономічна 220 томів, журналістична 220 томів, суспільна 300 томів, драматична і музична 199 томів, національна 80 томів, історична 11 томів і математична 39 томів.

Український зїзд херсонської губернії.

На припоручене Української Центральної Ради 11, 12. і 13. липня в міськім театрі в Одесі відбув ся український зїзд херсонської губернії. Участь брало 200 делеґатів.

Українська маніфестація в Петрограді.

Саме тоді, як Українська Центральна Рада в Києві проти волї тимчасового російського правительства проголосила повну автономію України, а „Рѣчь" назвала сей акт нікчемською інтригою, петроградські Українці устроїли 8. липня величаву маніфестацію в Петрограді.

В маніфестації взяли участь представники петроградської української кольонії, офіцири і жовнїри. Попереду походу несено національні прапори з написами: **„Нехай живе вільна Україна", „Слава Українській Центральній Раді"** і т. п. В автомобілях їхали представники українських політичних партій. Похід ішов на Марсове поле, де зложено вінці на могили борців за свободу. Виголошено богато промов на українській мові, в котрих бесїдники взивали піддержувати У. Ц. Раду.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

Еспанія перед революцією.

Від якогось часу в Еспанії запанував великий неспокій. Деякі провінції збунтували ся. Найбільше лиха для еспанського правительства накоїла північно-західна провінція Каталонія, де шістьдесять визначних послів еспанського парляменту збунтували ся против центрального правительства, грозячи відірванем Каталонії від Еспанії.

Се затрівожило весь королївський двір і правительство. Король скликав міністрів на нараду.

Здавало ся, що повстане Каталонцям против еспанського правительства є повстанем радів проти деспотичного уряду. Та однак дїйсність оказала ся иншого. Показало ся, що ворохобники є ворогами еспанського правительства тому, що воно держить ся строгої невтральности. Ворохобники хотіли втягнути Еспанію до війни. Революція однак не вдала ся. Правительство скоро зрозуміло, о що ходить, і приказало арештувати всїх головнїйших провідників воєнної партії. Деякі з них, приміром анархіст Алеандро Лерро і инші, утїкли за границю і тепер перебувають у Франції. Однак правительственним властям вдало ся приарештувати 180 визначнїйших осіб, які поставлено тепер перед державний трибунал.

Сї заворушеня мали на цїли викликати в Еспанії революцію, щоби тим способом, скинувши короля, втягнути Еспанію до війни. Революція однак не вдала ся, бо військо стало по стороні правительства; воно не хоче війни.

Цїла Канада проти конскрипції.

По цїлій Канаді відбувають ся мітінґи, на яких взивають ся радикальних і независимих послів до опозиції против правительства і до повалення закона про примусову військову службу.

Князь Від все ще претендує на альбанський престол.

Князь Вільгельм Від, бувший правитель Альбанії, вислав до центральних і невтральних держав меморіял, в якім піддержує свої претенсії до альбанського престола. Рівночасно заявляє, що будуче правительство в Альбанії мусить бути в тісних зносинах з центральними державами.

Договір Швеції з Австрією.

Швеція заключила з Австрією договір, на підставі якого Австрія має доставляти Швеції нафту й оливу.

Урядове матрімоніяльне бюро в Німеччині.

В Магдебурґу (Саксонія) німецькі власти осцували урядове матрімоніяльне бюро, яке розширило свою дїяльність на цїлу Німеччину. Бюро держить точну статистику вдів і вдівців і улекшує їм подруже.

Славянський легіон з Америки в Европі.

До Марсилії (Франція) прибув з Америки славянський леґіон, зложений із 1.100 жовнірів. Леґіон скоро відійде на фронт.

Лїзбонський патріярх прогнаний на один рік.

Португальське правительство видало розпоряджене, аби кардинал Антін Мендес Белльо, патріярх Лїзбони (столиця Португалії) вибрав ся протягом пятьох днів з міста і не повертав назад через один рік.

Причина покищо того прогнаня незвісна.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

М. Г., Дерби, Кон. — Фонд „Рідної Школи" в Галичині істнує, але з приводу війни він уступив місце иншим, важнїйшим справам. Як маєте якісь гроші на сю цїль, то пришлїть їх до „Свободи", або затримайте у себе, а по війні вишлете до старого краю.

Л. Г., Бовіл, Айдаго. — Київ, столиця України, лежить над Дніпром, в самій середині українських земель. В 1911 р. Київ мав 505.060 мешканців. — Хіни (Китай) є під пору занадто сла ба держава (хоч велика числом населення), щоби могла вплинути на вислїд теперішної війни. Заки Хінці могли би дати якусь таку поміч своїм союзникам, то тимчасом війна вже певно скінчить ся.

Вірний Угорусин, Блек Вуд, Па. — Ми дуже тішимо ся, що Ви своїм власним розумом дійшли до правди і пізнали, куди хочуть запровадити добрий і чесний угорський нарід ріжні фальшиві і продажні провідники. Ви маєте слушність: є на сьвіті люди, котрі за марний гріш запродадуть ворогови і себе і свій нарід і всьо, що схочете. Вистерігайте ся таких людий і не слухайте їх масненьких слів. Ви знаєте, що чорт і в попа перекинеть ся, щоби дістати в свої руки невинну людську душу.

ПІТСБУРГ, ПА.
ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
уладжують залучені пітсбурські товариства в понедїлок, 3. вересня 1917 р. (на Лейбор Дей)
в Турнер галї, при 13-ій улиці, Савт-Сайд, Пітсбург, Па.
Початок о 4-ій год. полудня.
ВСТУП 50 і 25 цнт.
Добірна орхестра. Велика галя. Смачні перекуски та покріпляючі напої, все те для Вас. Ручимо за вдоволенє. Прийдіть всі. 101-03
Чистий дохід на будову Укр. Нар. Дому в Пітсбурґу, Па.

НЮ КЕНСІНҐТОН, ПА.
Братство св. Арх. Михаїла, відд. 296 У. Н. Союза
— уряджує —
ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
— і —
ПОСЬВЯЧЕНЄ ПРАПОРА
дня 3. вересня (на Лейбор Дей)
Служба Божа розпічне ся о 10-тій годині рано, а бали о 2-гій годині пополудни в Італійскій гали, 313 11-та улиця, Ню Кенсінґтон, Па.
На бали буде ся приймати нових членів до Братства без вступного, а до У. Н. Союза за половину вступного, то значить за 1 доляра, за що отримаєте відзнаку і грамоту, то всякі кождий прийде і запише ся в члени нашого Братства, хто ще не належить до жадної організації. Таксамо просимо всїх Українців, котрі прибули на той бал як найчисленнїйше, а забавте ся до схочу, бо буде грати нама українська банда, буде смачна перекуска і всїлякого рода вина напої. За добру забаву ручить КОМІТЕТ.
101-02

ПОТРЕБА МАЙНЕРІВ.
Вісімгодинний час праці. Платить ся кождому платню. Нема страйку.
Pick mining 95c.; Cut & Load 78c.
Вигідні доми, дешевий рент. Стала робота. Возів є недостаток. Робітники, які зголоднають до роботи, звертають ся їзду $1.00 тижнево за предложенєм решти купна тікетів.
Один з наших цїлцїв находить ся в Clymer, Indiana County, Pennsylvania; заїдете тут стрітаєте з Indiana або трепом з Стемвол. Наші другі цїлцї є в Barnesboro, Cambria County, Pennsylvania; тут заїдете трепом з Стемвол. 101ст128
Годність ся до роботи або за ніжіть по дальші інформації до: EMPIRE COAL MINING CO., CLEARFIELD, PA.

СИРАКЮЗ, Н. Й.
ЗАПРОШЕНЄ.
Парохія церкви св. Івана Хрестителя, 104 Саут Вібур Авє., Сиракюз, Н. Й., отсим запрошує сердечно всї українські Братства і Товариства і вірних з Сиракюз і околиці до ласкавої участи у великім торжестві
ПОСЬВЯЧЕНЯ НОВОГО ІКОНОСТАСА
яке відбуде ся
на Лейбор Дей, 3. вересня 1917
Служба Божа співана при участи сусїдного Вир. сьвященства відправить ся о 10-ій годині рано. Пополудни о годині 3-ій відбуде ся
БАЛЬ
в гали Косцюшка, 701 Вест Фаєт Стр., Сиракюз, Н. Й.
Сердечно запрошує всїх
98101 Комітет парохіяльний.

БЕНТЛЕЙВІЛ, ПА.
Заходом Братства св. Михаїла, відд. 109 У. Н. Союза в Бентлейвіла, Па.
відбуде ся
ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
в понедїлок, 3. вересня 1917 р.
(Лейбор Дей)
на Брезнел Плятформі.
Початок о 12-ій в полудне.
ВСТУП $1.00.
На сей бал запрошуємо всїх Українців і Словаків з Бентлейвіла і околиці. Перед балем буде посьвячене українського прапора. Музика знаменита, напитки і перекуски смачні. 101
За добру забаву ручить — КОМІТЕТ.

КОНВЕНЦІЙНІ ПРОЕКТИ.

9.

Ми, члени У. Н. Союза, знаємо, що бофаловська конвенція принесла богато добра членам, але не всїм. Сї конвенції поставила нашу організацію на найвисшій степень і ми всї повинні гордити ся тим, що наша організація носить правиду українську назву.

Зміна системи плаченя місячних вкладок на своє посмертне є корисна для членів молодого віку, а також і для організації. Зате члени старшого віку богато потерпіли з причини тої зміни, а се тому, що вони мусїли платити велику місячну вкладку, або покидати свою стару організацію і шукати иншої. Тут треба зазначити, що то всьо наробила не так зміна системи і її висока ціна, але допомагав сьому богато новий статут, котрий був принятий на бофаловській конвенції. Він містить в собі богато нових параґрафів, з котрих деякі повинні бути як найскорше змінені.

Я від себе подаю всїм Ви, Членам У. Н. Союза, щоби взяли під розвагу отсих пару параґрафів, а се: §§24, 25, 29, 146 і 210. Після моєї гадки в них є дещо до поправки.

В §24 говорить ся про делеґатів на конвенцію. Тут не наводжу причин, а вповні годжу ся з проектом п. Ст. Малиновича, котрий аж надто ясно виложив справу висше згаданого параґрафу. Його треба конче змінити ще сеї конвенції.

Параґраф 28. говорить про шконтруєчу комісію. Се гарно, коли згадана комісія відбуде свою контролю на кілька тижнїв перед конвенцією і коли оголосить свій звіт в орґані У. Н. Союза так, щоби члени могли провірити діловодство головних урядників. Коли сього не можна зробити, то не треба викидувати гроший з головної каси на спеціяльні засїдання і на подорожи, а се можна зробити в перший день конвенції: вибрати шконтрулу комісію зпоміж присутних делеґатів, а та комісія провірить книги головного уряду тіждня конвенцїя і здасть справозданє на конвенції.

В параґрафі 29. говорить ся про номінацію головним предсїдателем верифікаційної комісії, котра має провірити повновласти делеґатів. Се є без потреби. Чому? Тому, що кождий відділ, котрий вибирає делеґата, підпише делеґатську повновласть і його жадна комісія не має причини одобряти, бо його одобрили члени, котрі бажають, аби він репрезентував їх відділ на конвенції. Коли головний уряд довідав би ся, що член не сповнив своїх обовязків або не є правосьвідним, то тоді такий відділ тратить право до висилання делеґата на конвенцію. Лїсту може виготовити головний уряд, а верифікаційну комісію вибрати на конвенції, котра відбере повновласти від делеґатів. А ті гроші, котрі мали би бути викинені на подорож і дієти, обернути на якісь инші цїли.

Щодо параґрафу 146. то після моєї гадки головний урядник, побираючи місячну платню, не повинен побирати дієти чи то підчас конвенції чи якогонебудь засїдання. Нехай головного урядника має бути заплачена в обі сторони.

Параґраф 210. є дуже шкідливим в організованю нових членів до У. Н. Союза. Сей параґраф позвіняє делеґатам взяти під розвагу і на конвенції обговорити його.

Ми знаємо, що конвенція є законодатним тїлом нашої організації; вона може зміняти і заводити нові права, такі, котрі би були корисні організації і її членам.

Тут насуває ся мені одна справа, що можливо буде на конвенції порушена, тож не від річи буде обговорити її в проєктах.

Ми тут тепер знаходимо ся в державі, котра вступила в кроваву сьвітову війну і постановила боронити свої права. Знайдеть ся тут не мало наших Українців, котрі є горожанами сього краю і будуть покликані під оружє, а з них є богато членами У. Н. Союза і до сього часу мають повне право до свого посмертного. Але що буде тоді, коли наші члени пійдуть на війну і там знайдуть свою смерть? Що станеть ся тоді, коли таких членів буде понад звичайну міру? Чи У. Н. Союз буде всилї виплатити по них посмертне їх спадкоємцям? Се преважну справу треба конче на конвенції обговорити і заздалегідь порішити. Я від себе пропоную, щоби член, котрий буде покликаний до мілітарної служби, платив якусь більшу суму на своє посмертне, а колиб умер, або зістав забитий, щоби його посмертне виплачено спадкоємцям у такій сумі, на яку його житє було обезпечене.

В. Волянський,
член Тов-а „Сокіл", від 336 У. Н. Союза.

10.

Ми є сьвідками великих змін. Усюди сьвідомійші люди домагають ся і заводять справедливий демократичний устрій, в котрім кожда одиниця має рішаючий голос у всяких справах та виборах.

Вже в деяких українських організаціях в Америці богато зроблено в тім напрямі. Було би добре, щоби і в У. Н. Союзі заведено такий устрій і після того отсим ставлю пропозицію, щоби:

1. В У. Н. Союзі завести загальне, рівне і безпосереднє право голосування, бо таким способом дасть ся спромогу кождому членови У. Н. Союза дискусувати та голосувати над ріжними справами, і вибирати головних урядників, тимбільше, що по заведеню такого права кождий член У. Н. Союза буде більше інтересувати ся своєю організацією і знати-ме більше про У. Н. Союз, його закони і головних урядників.

2. Щоби в статуті У. Н. Союза було виразно сказано, в якім напрямі має орган У. Н. Союза бути редаґований. З дотеперішного редаґовання видно, що орган заняв партійне становище, так, що всьо, що противить ся поглядам більшости, не може бути поміщене. Повисші стрічки наводжу з тої причини, що орган У. Н. Союза не є органом ні клерикалів, ні демократів, ані соціялістів, але є виключно органом всїх членів, котрі становлять нашу організацію. В У. Н. Союзі, яко організації, запомоговій, не політичній, є люди ріжних поглядів та політичних переконань і тому орган У. Н. Союза повинен бути безпартійний. В нїм не має відмовляти ся місця справам народним, хоч люди, котрі перепроваджують такі справи, належать до яких політичних партій або ні.

3. Щоби при У. Н. Союзі осьвітний фонд на ширше революційних ідей на Україні. Ми знаємо, що хоч Україна стала вільною через російську революцію, то однак там ще є много чоботоносців, з котрими ще не одну боротьбу прийдеть ся звести, заки свобода на Україні буде забезпечена. Коли українські робітники разом з робітниками инших народностий Росії здобули собі волю, тоді ріжні кошині зкосковцевні або зволїцені бояри перехрещують ся на Українців, нібито вони не зрадники, але свої рідні, щоби на далі панувати над українським селянином-робітником. Коли має бути правдива свобода на Україні, то треба, щоби український робітник був сьвідомий і зумів постояти в обороні свободи. Тому є нашим обовязком ширити революційну пропаґанду та збирати датки на ту цїль.

Ів. Мартинець,
член 233 від. У. Н. Союза в Ню Йорку.

МИ НЕ ЛІЧИМО НЕВИЛІЧИМИХ НЕДУГ.
ЗАПЛАТИТЕ ЯК БУДЕТЕ ВИЛІЧЕНІ.
Уживаємо найлучші системи в цїли вилїченя хронічних недуг.
Наша метода цїлком правильна, без болю і тою методою сподіємо ся Вас вилїчити. 99-111
Довголїтна практика дає менї право сказати, що моя метода є найлїпшою до вилїченя болю голови, серця, горла, утроби, нервів, катару жолудка, реванмацизму, завечиканя крови, недуги нирок і гемороїди.
Я не вірю в лїчене почтою, тому не пишіть до мене, бо навіть не буду відписувати.
Навіть коли мешкаєте далеко від Ню Йорку, то Ви повинні сейчас до мене приїхати. По докладнім провірєню можете по 1 або 5 днях спокійно вернути домів і вести дальше лїчене після моїх вказівок.
Dr. FLIPPEN, 208 W. 42ND ST., NEW YORK, N. Y.
при 7-ій авенї, над склепом з куфами.
Урядує щодня від 10-ої рано до 7-ої вечер; а недїлю і сьвята рано від 10-ої до 1-ої пополудни.

Dr. KOLER,
638 Penn Ave., Pittsburg, Pa.
ЛІКАР
(говорить по українськи)
DR. KOLER є одиноким лікарем в Пітсбурґу, котрий відбув свої студії в Варшаві, має 27 лїт досьвіду і вилїчив недуг приватних мущин і женщин. Лїчить: за тросне кроки, у плани, неміч у мущин, всякі упливи мочового приводу, кишеї, нижнїй скірні, сверблячку, шкорфуди, недуги шкура і инші, походячі з нечистоти крови або блудів молодости. Годность ся особисто, почтою не лїчу. 4—
Години приняти: від 9-ої рано до 8-ої веч. В недїлї до 2-ої.

Dr. S. Lewin
СПЕЦІЯЛІСТА
МУЖЕСЬКИХ НЕДУГ
звичайних і хронїчних. Порада даром.
DR. S. LEWIN,
321 Bowery, pir 2. yz., New York.

Мущини чи Ви недужі?
STANDARD KAPSULE
75 ЦНТ. ПАЧКА.
G. U. No. 4 75 ц. пачка
Скора поміч на різачку або инші мужеські недуги, упірчиві або хронічні
STANDARD PHARMACY CO.,
323 Bowery, pir 2. yz., New York.

ПОТРЕБА
МУЩИН: ткачів, приладжувачів, інспекторів тканких машин, посьлугачів, помічників в фарбирни і обслугачів котлів.
ЖЕНЩИН: до пряденя, латаня і других робіт в прядільних.
Годоситись до Безплатного бюра праці 101-02-04
Industrial Council of Passaic Wool Manufacturers
21 Lexington Ave., Passaic, N. J.

НЕДУЖІ ЛЮДИ
НАВІДАЙТЕСЬ ДО МЕНЕ СЕЙЧАС!
зі великими хронїчними, нервовими і скомплікованими недугами, які потребують опіки лікаря-спеціяліста.
ШУКАЙТЕ ПОМОЧИ
ТАМ ДЕ ЇЇ НАЛЕЖИТЬ НАЙТИ
і зверніть ся сейчас на дорогу до здоровля.
Години офісові: від 9-ої рано до 4-ої попол.; від 6-ої до 8-ої веч.; в недїлї від 10-ої до 2-гої в полудне.
Користайте з моєї розмірної практики вибтої через много лїт лікарського досьвіду. Я примінюю найбільше вислі методи з найновійшими і вельми цїнними електро-медичними приладами при лїченю хронїчних і нервових недуг.
ПОРАДА ЗОВСІМ ДАРОМ.
Прийдіть поговорити зі мною особисто—і коли я зможу помочи Вам, то я Вам се скажу. Я є спеціялїст хронїчних і нервових недуг і лїчу найновійшими і найбільше науковими методами. Я переводжу грунтовно фізичні і лябораторні розслїди кождої недуги. Моє лїченє оказалось успішне в многих упірчивих недугах, які другі не осцилуют. Я уратував сотки людий від операційного стола через моє лїченє і пораду. Навідайтесь до мене сейчас, коли Ви потребуєте лїчитись. Знаємо є небезпечне.
DR. LEWIS, 749 Sixth Ave. між 42-ою і 43-ою ул. **New York City**

МОЖЕТЕ БУТИ ВИЛІЧЕНІ
КОЛИ ВИ Є НЕДУЖІ, ПРИЙДІТЬ ДО МЕНЕ
Я МАЮ ЗНАМЕНИТІ АПАРАТИ ДЛЯ ЛІЧЕНЯ ВСЯКИХ НЕДУГ
ЛУЧОВІ [X-RAY] РОЗСЛІДИ НЕДУГ
Я Вам скажу, чи Ви дійсно можете бути вилїчені,
Я Вам скажу, отверто рід Вашої недуги, без здогадів,
Я послугуюсь лише найновійшими науковими методами винаходами,
Я маю свій власний відділ з медицинами і лябораторію.
Я уживаю лише правдивий Нер-Сальварсен, 914 і 606.
Я лічу, підчас коли другі завели Вас. 95—
Ви здивуєтесь, коли побачите як скоро Ви можете бути вилїчені. Я є спеціялїст з довголїтною практикою і знаю, що для Вас треба зробити.
ВСІ ХРОНІЧНІ НЕДУГИ ЯК МУЩИН ТАК ЖЕНЩИН ЛІЧУ УСПІШНО.
Відвідини і порада даром.
Години офісові: Щодня від 9. рано до 8. веч. В недїлю від 10 веч. до 1.
PROF. DOCTOR SLOAN PITTSBURGH, PA.
СПЕЦІЯЛІСТ
408 SIXTH AVENUE Cor. Fifth Field St.

ГОЛОВНИЙ УРЯД УКРАЇНСЬКОГО Н. СОЮЗА.

SUPREME OFFICERS OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASS'N.

ПРЕДСІДАТЕЛЬ:
ДМИТРО КАПИТУЛА,
Box 565, McAdoo, Pa.

МІСТОПРЕДСІДАТЕЛЬНА:
МАРІЯ БІЛИК,
2042 W. Huron St., Chicago, Ill.

МІСТОПРЕДСІДАТЕЛЬ:
ІВАН ВАВЕРЧАК,
782 State St., Perth Amboy, N. J.

СЕКРЕТАР РЕКОРДОВИЙ:
МИХАЙЛО ЎГОРЧАК,
Box 76, Jersey City, N. J.

СЕКРЕТАР ФІНАНСОВИЙ:
СЕМЕН ЯДЛОВСЬКИЙ,
Box 76, Jersey City, N. J.

КАСІЄР:
АЛЕКСІЙ ШАРШОНЬ,
524 Pine & Franklin Sts., Shamokin, Pa.

РЕДАКТОР „СВОБОДИ":
ОСИП СТЕТКЕВИЧ,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЗАВІДАТЕЛЬ „СВОБОДИ":
АНДРІЙ САВКА,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ:
ВАСИЛЬ ЛЕВЧИК,
48 Washington Ave., Elizabeth, N. J.
ЮЛІЯН ПАВЧАК,
145 Dane St., Detroit, Mich.
НИКОЛАЙ РОСОЛОВИЧ,
1950 Bristol St., Nicetown, Philadelphia, Pa.

РАДНІ:
ІВАН ГЛОВА,
521 N. Shamokin St., Shamokin, Pa.
АНДРІЙ СТЕФАНОВИЧ,
236 Park Road, Ambridge, Pa.
ВАСИЛЬ ГРИШКО,
439 N. 6th Ave., Scranton, Pa.
НИКОЛАЙ ВАВЕРЧАК,
720 Charles St., Perth Amboy, N. J.
ЙОСИФ СЕНЧИНА,
2564 W. Eleventh St., Cleveland, Ohio.
СТЕФАН МЕЛЬНИК,
50 Pulsifer St., Auburn, N. Y.

ПРОСЬВІТНА КОМІСІЯ:
о. В. СПОЛІТАКЕВИЧ, предсідатель,
303 Hudson Ave., Rochester, N. Y.
ДМИТРО АНДРЕЙКО, секретар,
Box 234, Jersey City, N. J.

Головна Канцелярія У. Н. Союза находить ся під числом 83 Grand St., (у власнім домі) Jersey City, N. J.
Telephone 498 Montgomery.

Дописи.

З DETROIT, MICH.

Деспотизм сьвященика.

Вже від довшого часу кисне народна робота в Дітройт і Гамтрамк, а все лихо коїть ся через заздрість одиниць. Кілько тут вже процесів дітройтських Українців перейшло через корт всякого рода, то почислити годі і дуже забрало би богато місця, щоб те все описати.

Я хочу коротко сказати, який деспотизм завів у нас, в Гамтрамк, наш душпастир, о. Е. Бартош. Йому помагає в тім також звісний отець Арсен, котрий має тут кількох своїх аґентів. Але ті аґенти не мають у нас великого поводженя... В Дітройт є покинцо люди, котрі не хочуть дати себе дурити. Навіть о. Бартош, хоч як він о се старають ся, не може їх поборати.

Прибувши сюди на парохію, о. Бартош хотів нібито вдоволити всіх і вся. Він насамперед показав себе дуже щирим і великим патріотом та робітником. Саме тоді будували Україниці „Український Народний Дім" в Гамтрамк і той дім був уже на укінченю. Наш новий парох зробив собі вільний вступ до сего народного добра, дав сто долярів пожички на згаданий дім, хоч його о се ніхто навіть не просив, а нарешті забожав у тім домі господарувати по свому. Він ставив ріжні внесеня в Народнім Домі на свою користь, навіть дуже неможливі, і люди мусіли деколи супротивляти ся свому душпастирови.

Коли о. Бартош побачив, що нічого не скористає, став на Народний Дім ворогувати, виклял відтам своїх вірних овець і назвав Народний Дім шпитальом. Він сказав своїм вірним, що там зараза, щоб нікотрий не важив ся вступити там ногою, бо буде викляти з церкви і віри Христової. І тоді давай будувати свою галю, на котрій написав „Українська Хата".

Ну, і справді будинок на укінченю, досить гарний, вартости около трийцять тисяч, тільки прикро, що там видніє напись: „Українська Хата". Прикро тому, що вона не є українською хатою, тільки о. Бартоша. Коли би хто хотів з цікавости побачити ту хату, то того не можна бо о. Бартош називає його ображеним.

В неділю, 12. с. м., о. Бартош проголосив зі своєї амвони великий концерт в честь нашого кобзаря Т. Шевченка на отворене згаданої галї та рішучо зажадав від своїх вірних, аби всі прийшли, як один, бо хто не прийде, стратить всі свої привілеї до галї і церкви, а також до о. Бартоша. Сказав також, аби всяке сьміте не пхало ся, щоб не принесли зарази і щоб галї за ними не замітати.

Я бачив, як неодин з вірних похитував головою, начеб відповідав: „Зле, отче Бартош! Так не годить ся робити!" Та сказати голосно не можна нічого, бо о. Бартош має кріпкий кулак... Коли би хто хотів щонебудь сказати, хоч що доброго спростувати, то се отцю не в смак. Він замикає зараз двері і бо мужика, замученого працею, скільки йому подобаєть ся. І на те нема права, бо отець розуміє, що в своїй хаті своя правда... Але воно так не повинно бути, бо всьо добро в громаді є добром того мужика, котрого отець робить собі невільником.

Богато ще можна би писати про нашого душпастиря, але школу дорогого місця в часописи. А повнесні стрічки я написав тому, бо мені жаль бідного народу і його праці. Зрештою, хто чуєть ся моїми словами покривджений (хоч я написав чисту правду!), нехай простує...

Парохіянин.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Отсим подаєть ся до загального відома, що сестриство ім. Марії Маркович, від. 20 У. Н. Союза в Шікаґо, Ілл., зістало згідно з приписами статута У. Н. Союза з днем 31. липня 1917 р. розвязане, а члени сього розвязаного відділу злучили ся з сестриством св. Ольги, від. 240 У. Н. Союза в Шікаґо, Ілл.

Джерзи Сіти, Н. Дж., 15. серпня 1917 р.

За гол. уряд У. Н. Союза:
Мих. Угорчай,
гол. рек. секр.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Отсим подаєть ся до загального відома, що товариство ім. Мирослава Січинського, відділ 146 У. Н. Союза в Гамтрамк, Мінн., зістало з днем 3-го серпня 1917 р., згідно з приписами статута У. Н. Союза суспендоване за неплачене місячних вкладок за липень 1917 р. Коли місцевий уряд висше згаданого відділу не застосує ся до статута і до приписаного часу не вирівнає залеглости, сей відділ буде виключений з орґанізації на підставі статута У. Н. Союза.

Поодинокі члени висше згаданого відділу, котрі хотять забезпечити собі членські права в орґанізації і на далї бути членами У. Н. Союза, мають застосувати ся до приписів §412 статута У. Н. Союза. По переступні карти (листи) треба зголошувати ся до гол. рек. секр. У. Н. Союза на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASS'N.
P. O. Box 76, Jersey City, N. J.

Джерзи Сіти, Н. Дж., 15. серпня 1917 р.

За гол. уряд У. Н. Союза:
Мих. Угорчай,
гол. рек. секр.

Читайте українські книжки і газети, бо часто читане веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарні „Свободи".

ПОТРЕБА ВПРАВНИХ МАЙНЕРІВ

ВІСІМГОДИННИЙ ЧАС ПРАЦІ, НАЙВИСША ПЛАТНЯ І ГАРНІ МЕШКАНЯ.

Дешевий рент, обшкрний ґрошо. Знамениті відносини робітничі. Робота стала. Робітникам, які доїзджають до роботи, звертаєть ся їзду $1.00 тижнево за предложенем реєстрів купна тікетів.

Голосіть ся особисто до Consolidation Coal Co., в Somerset, Pa. або в Jenkins, Ky., або пишіть по близші інформації до:

DIRECTOR OF EMPLOYMENT THE CONSOLIDATION COAL COMPANY,
Fairmont, W. Va. 31тм04

З ПЕРШОГО ЗЇЗДУ ПРЕДСТАВНИКІВ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

Як відомо, дня 7. серпня б. р. відбув ся в Філядельфії перший зїзд представників української преси в Злучених Державах. На тім зїзді голова пресово-інформаційної секції Української Ради в Америці, о. В. Держирука, виголосив ось-таке **вступне слово:**

Впрепод. Отці і Впов. Панове, учасники першого зїзду українських журналістів!

Велика честь припала мені отворити на американській Україні зїзд українських журналістів; честь тим більша, що справи, які мають бути обговорені на нинішнім зїзді, є далекосяглої, бо принципіяльної ваги. Поставлене нашої преси на такім уровени, на якім вона зможлаб найбільше хісна принести народови, а й загалом беручи, загально людським ідеалам, — се справа найважнійша. Події, що відбувають ся скоростю електричного лету на нашій милій Батьківщині, є такої ваги, що мусять конче прийти до відома найширших народних верств, що жиють в Америці. І то не тільки повинні сі події дійти до відомости нашого загалу, як сухі факти, але, що є о много важнійше, в належній формі, осьвітленю, поясненю і т. д.

Загал мусить бути приготований на прихід ясних днів народного визволеня так тілесно, як і духово. Морально-кріпкий і фізично здоровий нарід зможе пошанувати сю свободу, яка зачинає сьвітати над нашою дорогою Вітчиною. А чим же ми, провідники народні, можемо того всього довершити, як не через пресу? Совісно редагована преса, що спільно і солідарно іде в загально-народних справах, — се здобуток більший, як ціла наша дотеперішна праця. Се булаб велика народна школа, що обняла би своєю педаґоґічною роботою цілий наш загал і виховалаб його на щирих і сьвідомих синів України.

Противно: преса, що не веде своєї роботи систематично і спільно, розриває нарід на табори з партійними закрасками, що взаємно себе пожирають і деморалізують загал. Яркий примір мали ми недавно, де, через брак відповідного карного тіла журналістичного, що давалоб вказівки а й приказ в справах загально народної політики, настало роздвоєне в принципіяльних справах політичних симпатій і орієнтацій. З тимбільшим болем треба згадати про сю справу, що се роздвоєне спричинили одиниці задля своїх особистих цілий, а маючи за собою частину преси, внесли прямо „вавилонське столпотворенє" в український загал. І коли би в сю пору не була прийшла російська революція з її необчислимими наслідками, то наш загал був би розбив ся на сотню політичних гуртів без ясно витиченої цілі, деморалізованих неодвічальними очайдухами, в яких руках опинило ся случайно дві-три часописи. Колиб українська преса, загально беручи, була зорґанізована так, як се буває у инших народів, то дуже лєгким способом можна би було положити конець вибрикам старих грішників і молодшим непочитальним очайдухам.

І саме тому нинішний зїзд українських журналістів є, після мене, важнійший від всього, що ми колибудь сповняли на народній ниві. Коли би після належного обдуманя квестії удало ся нинішному зїздови злучити більшість нашої української преси в кріпке тіло одноцільної і систематичної роботи, так, Впрепод. Отці і Впов. Панове, довершимо діла, що стане початком цілковитого перевороту в нашій народній роботі, початком до ліпшого...

Хоч наші внутрішні сумні обставини склали ся в останних часах так нещасливо, що прямо немислимо було попросити всіх без виїмку тих, що займають ся журналістичною роботою в рідній мові, то саме наш зїзд має обдумати сю річ всесторонно і потягнути до спільної акції всіх тих, у кого совість національна не завмерла під бременем самолюбства і коротковорої вертости, а зітхає бодай у хвилях пробліску щирости до спільної акції на народній ниві.

Зрештою хтось мусів дати ініціятиву і „Українська Рада" в почутю своєї відвідальности перед народом по сей і по той бік океану взяла сю ініціятиву у свої руки, маючи на ціли не якусь вузкоглядну, партійну політику, а загальне добро рідної справи. Длятого нам і треба надіяти ся, що всі прочі, що їх нині, на жаль, не бачимо між собою, подадуть нам руку до спільної сьвятої народної справи в сім переконаню, що започаткована нині нашим зїздом справа є пекуча, конечна і в наслідках своїх додатних надмірно далекосягла.

Ще одно, що посьмію сказати Шановним Учасникам отсього зїзду:

Чи не найбільшою причиною, що змогла обнижити заінтересоване і одушевлене до сеї справи, се питане: чи ми, тут зібрані, дійсні редактори, журналісти, публіцисти і т. д.? Чи ми можемо, або чи маємо право обертати нашою пресою туди, куди нам подобаєть ся? Одвічу коротко:

Нема, здаєть ся, ні одного українського передового чоловіка в Америці, що мав би, що так скажу, офіціяльне журналістичне образоване і вишколене. Нема тут у нас письменників, майстрів слова і думки, що ними величати ся може инша нація. Та одиак ми стоїмо на переді народу, і хочемо щиро попрацювати. Щирість і одушевлене для народної справи заступить нам брак високого вишколеня журналістичного. Ми всі журналісти, о скільки кинемо між нарід писаним словом добру думку, палкий поклик до доброго діла, серденну пересторогу і т. д. Ми всі журналісти, коли по своїм силам покладемо на народнім, жертвеннику смирну жертву писаного слова, що його ми кинули в маси народу, як наслідок нашої солідарности, карности і однобразности в діланю. В наших руках є більша частина української преси, ще й до сього найповажнійша, яка заступає собою здоровий, чесний і розумний елемент. Кому-ж ми дамо сю пресу в руки? Кому?

Нема на се другої відповіди, а тільки ся: ми, що нині зійшли ся і що держимо в наших руках часописну і публістичну роботу, маємо тяжкий обовязок перед Богом і народом держати їх далі і не випускати легко з рук сього оружа, яким ми є всилі оборонити й скріпити збірного духа народу, а подбати, щоби се оруже достойно й успішно захистило наші національні сьвятощі.

А вкінци:

Витаючи із щирої душі Шановних Учасників першого зїзду українських журналістів, прошу вибрати зпоміж себе президію для правильного переведеня ходу нарад, щоби з тих нарад зродили ся нові думки і постанови, а з тих думок і постанов щоби поплила обильними ручаями щира праця народна для слави і пожитку України!

Володимир Сиротенко.

ПІСНЯ.

Ой у полї вітер віє,
Віє, завиває,
А дівчина молоденька
З вітром розмовляє:
Вітре буйний, вітре буйний,
Повій понад морем
Та розкажи миленькому
Мій великий сором.
Як мігнали миленького
Силою до бою
За лютого ворженька
Лягти головою,
Насьміялись а мене люди
В лихую годину;
Породила я ворожу
Малую дитину.
Ой не гнївайсь, мій миленький,
За мою провину:
Убить тебе на чужині,
А я тут загину.

Берлін, Н. Г., 8. серпня 1917.

СПРАВЛЕНЄ ДРУКАРСЬКОЇ ПОХИБКИ.

У попереднім числї „Свободи" в статї п. А. Блащука п. з. „За долю українських імігрантів-анальфабетів" (сторона 3-та) є при кінци ось-таке речене: „А коли, борони Боже, прийшлоб ся йому знов бути під польсько-шляхотським гнетом в Америці, тоді він уже дасть собі скоруше раду" і т. д. Просимо наших читачів, аби надруковане хибно слово „в Америці" замінили словом „в Австрії", а тоді гадка дотичного реченя буде цілком правильна.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ" І ПРИЄДНУЙТЕ ТИ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Отсим подаємо до відома всім членам братства св. О. Николая, від. 255 У. Н. Союза, в Десложк, Мо., що дня 12. серпня 1917 р. відбув ся мітінґ нашого братства в церковній гали, де було присутних 20 членів, котрі поплатили місячні вкладки до братства і У. Н. Союза за два місяці т. є. за липень і серпень 1917 р. На сім мітінґу вибрано новий уряд, а то: Григорій Павлюх, предс.; Михайло Кузїв, кас.; Іван Якимів. секр. В наших околицях запанував спокій і все повертає до своїх занять. Хто з наших членів, котрі порозїзджали ся, хотів би повернути до свого старого плейзу і хто би хотів дальше належати до нашого братства і до У. Н. Союза, сей повинен як найскорше зголосити ся до секретаря братства, на низше подану адресу, присилаючи місячну вкладку за два місяці т. є. за липень і серпень 1917 р. Адреса секретаря: John Yakimiw, Box 1344, River Mones, Mo. — Г. Павлюх, предс.; М. Кузїв, кас., І. Якимів, секр.

Один фільософ сказав про любов таке:

Любови я не лякаю ся зовсім. Як жінка подобаєть ся мені і робить мене щасливим, тоді віддаю ся почуваням, котрі в мені збуджує. Однак при тім застерігаю собі, що не дам себе обманути, як що не буде годити ся зі мною, не буде для мене відповідною. Уява служить мені тапцером, якого посилаю, щоби умебльовав мені кімнату, коли бачу, що мені буде в ній добре; як що ні, то не даю ніяких поручень і не маю ніяких коштів.

Любов повинна бути справою лише людий ідеальних; коли бачить ся буденних людий, що забирають ся до любови, то хочеть ся крикнути: „Гей, ви, джаґри кляті, до чого вторкаєте ся?"

ЧЕРЕЗ ДОВГІ РОКИ, УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИКИ (САМІ МУЩИНИ) ПРИХОДИЛИ ДО МОГО ПРИВАТНОГО ОФІСУ.

Я є спеціяліст від всіх особистих недуг, як напр. говорідя і т. п. Хронічні недуги (у мущин), недуги крови, нирок, мізура і других орґанів. Нові або старі випадки. Не ждіть. Курацїя в офісі д-ра Брайна в умірковних цінах. Я доставляю ліки. Приїдіть вперше до мене, і западіть час, гроші і терпінє. 30 літ досьвіду. „Практика удосконалює".

ЛИШЕ МУЩИНИ. При першій візиті Др. Брайн може пояснити Вам, як можете бути вилічені в можливо найкоротшім часі, а також скаже Вам ціну.

В моїм офісї говорить ся також Вашою мовою. Моя адреса:

Dr. BRYAN, 333 E. 17 St., New York City
(близько 2-ої евені)

Офіс вітворений: від 9-ої рано до 8-ої попол., в неділї від 9-ої до 1-ої в пол.

КНИЖОЧКИ ПЛАТНИЧІ для Братств і Товариств до вписуваня місячних вкладок, можна дістати в друкарни „Свобода", по ціні 7 цнт. штука.

ВИЙШЛА З ДРУКУ
4-актова комедія
ЗОРЯ НОВОГО ЖИТЯ
ЦІНА 30 ЦЕНТІВ.
Замовленя посилайте на адресу:
„SVOBODA", 83 Grand Street, JERSEY CITY, N. J.

АМЕРИКАНСЬКО УКРАЇНСЬКЕ БЮРО В НЮ ЙОРКУ
пересилає РУБЛІ до Росії а ЛІРИ до Італії для полонених, відшукує Ваших знакомих і родини в краю. — Пересилає всякі листи до старого краю (до Галичини і Буковини) через Швецію.
Пересилка листу враз з почтовими оплатами коштує 50 цнт.
В повисших справах належить звертати ся на адресу:
AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, Inc.,
520 East 6th Street, New York, N. Y.

СМАЧНА СТРАВА = СЕ ПОЛОВИНА ЖИТЯ!

Кожда жінка, кожда дівчина і кожда кухарка чи кухар, які хотять, щоби вони були люблені чи то своєю родиною, чи то своїм паньством, нехай навчать ся смачно варити.

Смачна їда — се розкіш. Се розрада серед теперішної дорожнї. Уміти добре і смачно варити — значить ся бути ощадним, дбайливим о добро своєї родини.

Хто хоче навчити ся смачно варити, нехай купить собі сейчас книжку

УКРАЇНСЬКА КУХАРКА

В сій книжці найдете докладно і в приступний спосіб подані приписи як варити ріжні зупи, рассоли, печи мяса, ріжні леґуміни, кейки, паї, тісточка, ріжні старокраєві баби, завиванці, торти, пудінґи і много-много инших присмак.

Книжка має поверх 200 сторін друку.

ЦІНА ЛИШЕ 75 ЦЕНТІВ.

Замовленя висилайте враз з грішми на адресу:
„SVOBODA", 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ, А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ГРЕНД СТ., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

Недужі мущини і женщини
ПРИХОДІТЬ ДО МЕНЕ!
З ЯКОЮБУДЬ ХРОНІЧНОЮ, НЕРВОВОЮ І ДОЛЕГЛИВОЮ СЛАБОСТЮ, ЯКІ ВИМАГАЮТЬ ОПІКИ ЛІЯРА СПЕЦІЯЛІСТА.
ШУКАЙТЕ ПОМОЧИ ТАМ, ДЕ ЇЇ МОЖНА НАЙТИ.
І вертайте правою дорогою до доброго здоровля.

PROFESSOR
Dr. ALDEN
717 LIBERTY AVE.,
PITTSBURGH, PA.

Години урядові: від 9-ої рано до 4-тої попол., а вечерами від 6. до 8-мої.
В неділї від 10. рано до 2. попол.

ОГЛЯДИНИ НЕ БУДУТЬ ВАС КОШТУВАТИ НІЧОГО, коли віддасте ся його опіці. Докладні ОГЛЯДИНИ відкриють Ваш ПРАВДИВИЙ ФІЗИЧНИЙ СТАН і вповадять Вас на добру дорогу до здоровля, западить Вам терпіня і усунуть всякі мелевности.

Довгі літа практики. Найновійші успішні методи, модерні і електричні апарати. Новоновоє уладженя. Все тут як найлїпше для недужих людий.

Сотки мущин і женщин уникнуло операцій через поспішне вступоване найновійших научних метод.

Коли Ви не могли найти доси пільги у Ваших терпіцях і чуєтесь зневірені, то зголосіть ся до МЕНЕ і переконайте ся які успіхи можна осягнути для Вашого здоровля, при приміненю найновійших метод у лїченю.

ЧИ ВИ ТЕРПИТЕ
на ослаблене нервів, болї в кривах, втрату памяти, біте серця, слабість нирок, задумчивість, пригноблене, болї голови, грудї, нервози, ослаблене членів тіла; болячки, скірні висипки, катар, пече Вас горло, болї молодих в кривах, болї горля, горячку, запір, ревматичні болї, пришиї? Ці як і другі недуги є першою провісною яка може навести цілому Вашому здоровлю.

Я лїчив мущин і жінок через довгі роки. Наші відвідини упевнять Вас про мої спосібности і вдоволять Вас, бо я поможу Вам в скорім часї. Я лїчу саму причину недуги а Ви опишоти устуваєть скоро. Памятайте, що порада є повсїм безплатна — Приходіть до мене сейчас, коли шукаєте помочи лїкарської. Зволїмо є необхідне. 77-89

Prof. DR. WM. ALDEN, 717 Liberty Ave., Pittsburgh, Pa.

БАДАНЄ І ПОРАДА ДАРОМ!
Dr. SPILLINGER

Посьвятив ся для хорих, незаможних людий, котрі не є в можности платити високих цін за своє бадане.

ПОВІДОМЛЯЮ, що застарілі недуги можуть бути вилічені без ужитя якихнебудь ТРОЄЧИХ ЛІКІВ при помочи електричних приладів. Рівночасно в богато таких случаях, які передтим вимагали операції, можна нині вилічитись цілком лише тими самими способом без ужитя ножа.

Маю в посїданю найновійші машини, при яких помочи можу заглянути до внутра і вбадати хворі внутренности людського тїла і костий та пізнати причину недуги. Другом машиною можу впровадити струї електричного сьвітла в тїло і завбити ними заразливі бакциї, які є причиною всїх недуг і людської недомаганя. Той спосіб лїченя є не тілки попідливий, але дійсно приємний і дуже корисний для кождого пацієнта. — КОЖДОГО ПАЦІЄНТА, котрого узнаю за невилічимого, не підіймаюся лїчити. Однакож кождого, котрого узнаю до вилїченя, стараюсь вилїчити в як найкоротшім часї. ГОДИНИ офісові: в понедїлки, середи, пятницї і суботи від години 9-ої рано до 12-ої в полудне. У вівторки і четверги від 9-ої рано до 8-ої вечером. В недїлї від 9-ої рано до 11-ої перед полуднем.

DR. J. SPILLINGER,
153 E. 18th St., New York City.
близько стациї елевейтру 3-ої авеню і 5 улицю.

МАЙНЕРІВ
потребує
HENRIETTE COAL MINING CO.,
до своїх копалень в
Llanfair, Cambria Co., Penna.

Наші копальнї є близько Сант Форк, Па., Віндбер, Па. і Джанстаун, Па., при зелїзницї Пенсильванїя в гарній місцевости Ланфер, Па.

Наші майнери заробляють $60 до $100 в доба тижня, бо ми маємо стару роботу. Отворені камни. Майни шафтові. Вугле 42 до 45 цалів грубости. Нема камінь. Гарні доми. Рент $6.50 до $7.50. Огороди. Найлїпші школи в повітї. 4 храми, всякі розривки.

Дамо Вам добру роботу. Голосїть ся сейчас особисто або пишіть до 95s107

SUPERINTENDENT
HENRIETTE COAL MINING CO.,
Llanfair, Penna., Cambria County.

ДАВНО ЗВІСНИЙ
Dr. Grey
з 30-лїтною практикою
СПЕЦІЯЛІСТ НЕДУГ У МУЩИН.
117 EAST 17th St., NEW YORK, N. Y.
недалеко площі Юнїон Сквер.

Він вилїчив вже тисячі людий, а раз би і Вас вилїчити, як маєте яку сліпру або кровну недугу, болї костий, червону висипку, біль горла і губної ями, долїгливе сверблене, ослаблене нирок і міхура, заплене ядер, пропущаннї, опухлене, ослаблене сила, нервовість, недокорність, слабу память або яку другу недугу спричинену ріжними неправильностями або перепрацюванем. Без ріжниці як довго тревала недуга? Тодї не тратьте часу а ідїть до добре звісного і давно істнуючого офісу Д-ра Грея, де найдете якраз се, що найлїпш тисячі людий перед Вами, то є скоре привернене здоровя, сили і житя. Як Вас дотеперішний лїкар не вилїчив, то не вмовляйте а прийдїть до мене сейчас. Послугуюсь методом ПРОФ. ЕРЛІХА 606 і 914 при затроєню крови у всяких случаях без болю.

ПОРАДА ДАРОМ. — ЛІКИ $1.00.

ЦІНИ ДУЖЕ НИЗЬКІ.

Урядові години від 9. рано до 8. вечер щодня. В недїлї від 9. до 8. 52—

ДАРОМ! Кождий дістане катальог найкращійших річий і що почувших — дарма — хто надішле нам свою адресу і вложить 4 цнт. маркуу на оплату пересилки. 88-
GLOBE NOVELTY CO.,
Box 41, Sta. D, New York City.

СМЕРТЬ ТИМОША.

Історичне оповіданє.

На основі повісти Рогової

написав **Н. М.**

(Конець).

VIII. НОВИНА.

Тимчасом Богдан ладив ся до нової боротьби з Поляками. Забезпечив собі могучих союзників, Москву і Татар, та зібрав поверх пятьдесять тисячів козацького війска. Козаки рвали ся до бою та нарікали на гетьмана, занятого всїлякими договорами та переговорами.

Останними часами Богдан попав у якийсь поганий настрій. Особливо по відїздї сина він став дуже напрасним та нетерпеливим. Всюди неставало йому того любого сина.

— Коби мені Тимош! — повторяв нераз Богдан. Він би менї поміг та порадив.

Тей Тимош, то була його радість і надія. Кріпкий, здоровий, сьмілий, незвичайно бистрий і відважний, як раз лицар, якого тоді потребувала Україна. „Пощо я його якраз тепер пустив від себе?" — дорікав собі нераз Хмельницький, посилаючи гонця за гонцем у Молдаву, бо щось його гризло та недавало спокою.

Раз якось пізним вечером, коли гетьмана не було дома, а у гетьманихи зібрав ся гурт молодих козачок на казки і пісні, хтось нараз грімко застукав у браму. Пісня прервала ся, а натомість почали лаяти собаки. Гетьманиха післала звідати ся, хто там.

По хвилї вернула козачка блїда, якби опиря узріла.

— Посол з Молдави — сказала тихо.

— З чим приходить? — спитала гетьманиха.

— Тимош ранений.

Гетьманиха зірвала ся і пішла до посла. За хвилю надійшов Виговський і дехто зі старшини, що жила в тїснійшій дружбі з гетьманською родиною. Післали гонця за Хмельницким, а посла попросили до гостинної кімнати, де він оповів їм про подїї в Сучаві та про Тимошеву пригоду. Розуміється пан-посол не забув і про себе та не міг наоповідати ся, серед яко! небезпеки та злиднїв він дістав ся з Сучави на Україну, на жаль, з такою прикрою вісткою.

Локсандрі не говорили нічого. Вона нездужала і тому її не хотїли будити. „Най їй бідний — говорив гетьманиха — хоч один ще сон гарний приснить ся".

Не минуло й дві години, як загреміли кінські копита і гетьман в супроводї Виговського і невеличкого козацького відділу влетїв у відчинені ворота.

З червоним від їзди і від зворушеня лицем, цїлий обхляпаний болотом, він увійшов у сьвітлицю.

—Ти ще не спиш? — поспитав прибитим голосом гетьманиху. — Чула?

— Чула! — відповіла Ганна, — але не сьміла потїшати, дивлячись на велике зворушене мужа.

— Розваж мене, успокій мене, кажи, що він не вмре! — просив гетьман, сїдаючи в крісло.

— Чогож йому вмирати, серце! — відповіла Ганна. — Чи мало ранених буває в кождій битві тай не вмирають.

— Страшно! Страшно подумати! І нащо я його пустив у той нещасливий похід? Пощо я його пустив? І колиб він умер... ні! Він не може вмерти! Кажи, що він не може вмерти!... Всьо кину, а пійду його ратувати... На порох зітру тих дїдьчих злодїїв! Вирву, вирву Тимоша з кігтїв самої смерти!"

Гетьман тяжко дихав, очи його набігли кровю, ніздря розсували ся широко, як би втягали в себе запах крови і диму.

Ганна підійшла до нього тихо і обняла його несьміло.

—Шануй свої сили — говорила лагідно і ніжно. — Не припускай жалю до серця. Якось воно буде.

Ті прості, жіночі слова зворушили його і він заплакав, як дитина.

— Ох жінко, жінко! Колиб я міг вернути минуле! Не пустив би я його без себе. Не пускав би!... Кажи принести меду, горівки, вина! Душить мене...

Вона піднесла йому на срібному підносї спору чарку старого вина, кажучи: „Пий на здоровле!"

Гетьман випив душком, встав, повів рукою по чолї і промовив: „Годі! Я не дитина, тут не слїз, а діла треба... Але спати я нинї не буду. Говори, оповідай менї що! Або нї, красше заспівай мені про чайку".

Ганна зняла з кілка містерно виробленку бандуру, сїла в ногах гетьмана і почала співати улюблені Богданом пісні. Сумна, українська пісня колисала його велику душу, як вітер колише море, або стен серед ночи.

IX. КОЗАЦЬКА РАДА.

На другий день скликав Богдан раду. Полковники, сподїваючи ся недалекого походу, стояли зі своїми полками або в Чигирині, або в околиці, і тому майже всї явили ся на нараду.

— Панове козаки! — почав гетьман, а його голос зараз при перших словах задріжав. — Не добру новину маю вам казати. Мій син, потїха старости моєї, ранений. Він дожидає від нас скорої помочи. Поможіть же йому, мої товариші!

Скінчив, опускаючи голову на груди, а руку на шаблю. В глибокім мовчаню стояли перед ним полковники. Відчували його біль, але видно було, що мали якусь думку, якої не сьміли висказати. Аж ось один з них, найстарший, підійшов до Богдана і кланяючи ся йому, сказав:

— Відійди, пане гетьмане, най радимо ся. Справа, як сам видиш, не маловажна.

— Що тут радити! — крикнув Богдан. — Треба йти у Молдаву тай конець!

Иншим разом він не вчинив би того, лиш оглядно та розважно переконав би старшину. Нинї, коли ішло о сина, о його дорогого Тимоша, він не міг заволодїти над собою.

— Що ти там, за моїми плечима, радиш? — кричав до черкаського полковника, Вороненка, — виступай на перед і говори!

Вороненко, високий, смаглявий козак, з сивими довгими вусами, виступив сьміло наперед і почав казати грубим, зухвалим голосом: „А се-ж я говорю, батьку, що не добре діло боронити чужої землї, а свою без опіки покидати; треба нам за собою постояти і своєї землї боронити".

Гетьманови аж піна виступила на уста.

— А, вражі дїти! То мій син вам чужий! Так то ви свого гетьмана бороните? — в однїй хвилї важка гетьманська шабля блиснула у воздусї.

Вороненко подав ся взад і — гетьман спамятав ся.

—Приятелї мої, товариші! — почав майже крізь сльози, тричи кланяючи ся товариству. — Простіть! Не винїть мене за мою палкість. Тяжко батькови тратити дорогого сина. Не опускайте мене, не кидайте! Поможіть менї, братя!

В його голосї пробивала ся розпука.

Козаки кинули ся до него:

— Прости і ти нам, батьку! І з нас говорила щирість і журба о рідну нашу землю. Та видимо, що рук наших і шабель наших і для нас і для тебе стати мусить. Будь спокійний, батьку!

— Гей, хлопцї! Меду нам! — крикнув Богдан— а богато.

Хлопцї викотили бочку старого меду і почала ся гостина.

— Дїти мої! — говорив, піднімаючи чарку Богдан. — Поможіть менї!

— Нехай твоя воля буде, пане гетьмане! — відповіли козаки. — Ми з тобою хочби до самого пекла!

І кількадесять чарок чоломкнуло ся об гетьманську золотисту чарку на знак щирої згоди.

— На край сьвіта пійдемо з нашим батьком! — гукали до пізної ночи козаки.

X. СУМНА СТРІЧА.

В Сучаві кождої хвилї виглядали помочи, як спасеня. Побут їх був невиносимий. Їди нема, вода погана, непохоронені трупи гниють, мури розпадають ся — розпука. А до того у війску проявила ся найстрашнїйша в таких случая хороба — зневіра. Жовнїрам не можна було оповістити, що Тимош помер, отже смерть його держано в тайнї. Господариня казала набальзамувати тїло хороброго лицаря, заслонити вікна в його спальнї і не пускати нікого, крім Федоренка.

Федоренко впевняв козаків, що Тимошеви лїпше, а щоби підкріпити їх духа, зробив випад.

Але мимо того розійшла ся чутка, що Тимош помер. Козаки зажадали від Федоренка правди, і він мусїв признати ся, що затаїв перед ними смерть гетьмана. Тодї козаки рішили ся здати твердиню.

Та якраз тодї вхала між них господариня, благаючи їх, щоби витривали. Вона говорила, що поміч недалека, що вони нечестно вкриють свої козацькі імена, коли не витривають, а вкінци розплакала ся перед ними так щиро, що вони обіцяли боронити її хочби до смерти.

Минуло знов кілька днів, тяжких, страшних, голодних і холодних. Прийшло ся гризти шкіру та їсти падлину.

Козаки зійшли ся знова на раду і просили княгинї, щоби їм звернула слово. Видять прецінь, що жертви їх не здадуть ся на нїщо.

Господариня згодила ся. Прибита горем, зневолена недолею, байдужно дивила ся вона в будучність, хоч знала, що її ждуть дні нужди і сорому.

Почали ся переговори з ворогами.

Не тривали вони довго. Вороги мабуть довідали ся, що гетьман Богдан Хмельницький недалеко, так хотїли з честию покінчити війну і згодити ся майже на всї бажаня обляжених.

Козакам дали свобідний перехід з тїлом покійного вожда.

Понуро загуділи дзвони, зі скрипом відчинили ся ворота і тихо виступив з мурів зневоленого міста похоронний похід.

На переді їхали мари, покриті чорним сукном, за марами несли козаки домовину, за домовиною козацькі знамена, а за ними ступало кілька тисяч козацького війска, що видержало облогу. Помарнїлі, утомлені лиця, худі як кістяки постать зовсїм не нагадували тих жвавих молодцїв-запорожцїв, що увійшли в твердиню три місяцї тому назад.

Ішли, похиливши голови, з таким глибоким смутком на знемоцїлих лицях, що навіть вороги корили ся перед ними.

Господариня, неначе мармурова статуя, в супроводї боярин і дружини провела домовину далеко за місто. Знала, що в будучности ждуть її великі терпіня, що гордий Стефан і його жінка дадуть їй відчути в прикрий спосіб свою власть, але тепер, ідучи за домовиною дорогого зятя, навіть не думала про се. В її серци не було нїчого крім одної великої розпуки за покійним.

Звільна сунув ся той сумний похід до границь України. Ось і рідні степи, ось українські села і місточка... Гей, відозви ся безутїшна Мати, та привитай одного з найкрасших своїх синів, що тільки доброї волї, тільки щирих думок лелїяв у своїм великім серци для Тебе, рідна Україно!

Заграли сумно дзвони, загреміли пушки, кинув ся нарід від села до села, від міста до міста провожати славного лицаря Тимоша. Лише часом задержував ся той дивний похід серед степів, біля могил на супочинок.

Палили огнї і варили страву. Без сьміхів, без жартів, навіть без співів вечеряли та обідали Тимошеві товариші. А коли ночию, до місяця, рушили з місця та сунули ся в глибокім мовчаню степовими шляхами, то виглядали, як привид, або як мари, як тїни якогось козацького війска, що полягло у незвісному бою.

Ще два-три дни і будуть на місци.

Гірка надія!

З яким гостинцем вернуть вони до дому? Що принесуть свому гетьманови в дарунку? Домовину його любого сина.

З чим стануть перед рідними, близкими і далекими, перед сусїдами і знакомими?

З вістий про побитих та погибших синів, братів, другів...

І чубаті козацькі голови хилять ся, як степова трава у посуху, а ноги мимовільно припізнюють кроки, щоби хоч трохи на кілька годин, проволочи ту прикру хвилю. Ей, ви рідні, ви дорогі українські степи, простягнїть ся як море широке, як небо безконечне та не майте собі нї кінця, анї краю!...

Вечерює. Небо, степ, люди обливають ся червоними блесками заходячого сонця, що бе з одного місця на виднокрузі, як з челюсти великої печі.

Вітер тихне. Чути на кілька миль далеко... Якийсь гук, тупіт копит, дрожане землї, якби гармати надходили.

Козаки висилають розвідників, а самі криють ся у балку.

За кілька хвиль вертають розвідники з вісткою, що гетьман надходить.

Козаки стають у ряд та з почестию виходять на стрічу.

Не витають гетьмана звуком труб, анї веселими криками; не підкидають шапок в гору, не співають пісень; стоять понуривши голови, як виновники.

— Кого везете? — питає гетьман і злазить з коня.

Нї одні уста не сьміють відповісти.

— Зняти віко! — приказує Богдан.

Віко піднимаєть ся скоро і гетьман припадає до трумни.

— Тимоше, сину коханий!

Зривається ся степовий вечірний вітер.

— — — —